Ratitovška obzorja

Časopis za občino Železniki | Oktober 2021 | Letnik 20 | Številka 58

Začeli gradnjo kolesarske steze Železniki–Selca

Urejanje dobrih sedem kilometrov dolge kolesarske povezave se je začelo v Plenšaku. Investicijo, vredno 1,2 milijona evrov, naj bi končali do sredine prihodnjega leta.

ANA ŠUBIC, FOTO: **PRIMOŽ PIČULIN**

Občina Železniki je za gradnjo kolesarske povezave Železniki–Selca na razpisu izbrala podjetje Lavaco, ki je septembra začelo z deli. V okviru 1,2 milijona evrov vredne investicije, ki jo sofinancira EU, bodo vzpostavili dobrih sedem kilometrov dolgo kolesarsko povezavo. Na novo bo zgrajenih 4,3 kilometra kolesarskih poti – deloma ob regionalni cesti in deloma ločeno, na preostalih odsekih pa bodo na obstoječih cestah označili površine za kolesarje oz. jih bodo preusmerili na stranske poti.

Gradnja se je začela na zgornjem delu predvidene kolesarske povezave - od priključka na lokalno cesto, ki vodi v Plenšak, v smeri proti staremu delu Železnikov. "Pred začetkom del je geometer zakoličil potek trase od Plenšaka preko Jesenovca do ulice Na plavžu, prav tako pa tudi traso v spodnjem delu ob regionalni cesti od Studena do Selc," je pojasnil občinski svetovalec za investicije Peter Košir. Dodal je, da se bodo izvajalci letos osredotočili predvsem na gradnjo steze na zgornjem odseku trase, ki poteka po levem bregu Selške Sore v smeri proti Na plavžu, pri čemer bodo skušali zgraditi vsaj dobro polovico tega odseka. Če bo možno, bodo vzporedno začeli še gradnjo steze na spodnjem odseku v Selcih.

"Prihodnje leto bodo dokončali gradnjo na novo zgrajenih poti v zgornjem in spodnjem delu trase, poleg tega pa bodo poskrbeli za ustrezne označbe na določenih delih regionalne ceste, saj umestitev ločenih kolesarskih stez ni bila možna povsod," je pojasnil Košir. Od ulice Na plavžu do mostu za Ovčjo vas bo kolesarska povezava potekala po regionalni cesti, a bodo po izgradnji obvoznice kolesarji na tej cesti precej bolj varni. Naprej od mostu za Ovčjo vas bo kolesarska steza zgrajena na novo; potekala bo za pokopališčem, nato se bo nadaljevala po Racovniku in čez most na regionalno cesto, kjer so spet predvidene ustrezne označbe, od Studena do uvoza k podjetjema Lotrič Merosloje in Alpmetal pa bodo kolesarsko stezo zgradili na novo na desni strani regionalne ceste. V nadaljevanju bo potekala po obstoječi javni poti do Selc. Izvajalec mora dela končati najkasneje julija prihodnje leto. "Računamo, da bo terminski plan v celoti izpolnjen," je optimističen Košir.

Uresničitve projekta se veseli tudi župan Anton Luznar, saj bo naložba pomembno izboljšala varnost kolesarjev, še zlasti na ločenih kolesarskih stezah in manj prometnih poteh.

Kolesarsko povezavo gradijo v okviru Dogovora za razvoj Gorenjske razvojne regije. Služba vlade za razvoj in evropsko kohezijsko politiko je spomladi odobrila evropski denar za izvedbo projekta. Investicijo, vredno blizu 1,2 milijona evrov (z DDV), bodo sofinancirali z 919 tisoč evri, vložek Občina Železniki pa bo znašal 279 tisoč evrov.

Gradnja kolesarske povezave se je začela na zgornjem delu trase – od Plenšaka v smeri proti staremu delu Železnikov.

Najbolje kaže nadaljnji sanaciji brežine Na plavžu

Župan Anton Luznar je bil pred kratkim na obisku na okoljskem ministrstvu, na sektorju za zmanjšanje posledic elementarnih nesreč, kjer so se pogovarjali o možnosti uvrstitve kakšnega od problematičnih plazov v občini Železniki v državni proračun za prihodnje leto. "Na prvo mesto smo postavili nadaljevanje sanacije brežine Na plavžu, nato pa sanacijo plazu pod Jurežem v Davči in plazu, ki se je ob spomladanskem deževju sprožil v Martinj Vrhu. Dogovorili smo se, da ima največje možnosti sanacija brežine Na plavžu, za druga dva plazova pa smo se domenili, da bomo pripravili projekte in da ju bomo ob kakšnem večjem deževju vnesli v sistem za ocenjevanje škode Ajda," je povedal župan. A. Š.

KOLOFON: RATITOVŠKA OBZORJA (ISSN C505-8066) – Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Železniki, Češnjica 48, 4228 Železniki, pravice izdajatelja opravlja: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj (info@g-glas.si, 04/201 42 00). Odgovorna urednica: Ana Šubic (ana.subic@g-glas.si, 031/693 763); Svet glasila: Ana Šubic, Matej Šubic, Nataša Habjan, Valerija Štibelj. Oglasno trženje: Marjan Potočnik (marjan.potocnik@g-glas.si, 051/697 730). Ratitovška obzorja izhajajo od šest- do osemkrat letno, praviloma drugi petek v mesecu, v nakladi 2170 izvodov, brezplačno jih prejemajo vsa gospodinjstva v občini Železniki. Tisk: Nonparel, d. o. o., Kidričeva cesta 7, 4220 Škofja Loka, distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Slomškov trg 10, 2500 Maribor. Ratitovška obzorja so vpisana v Razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo pod zaporedno številko 1708. Nenaročenih prispevkov ne honoriramo, pisma bralcev so omejena na 2000 znakov s presledki. Na naslovnici: Praznik zelja na Zalem Logu / Foto: Primož Pičulin

Naslednja številka bo predvidoma izšla 10. decembra 2021. Prispevke zanjo lahko pošljete do 28. novembra 2021 na naslov: ana.subic@g-glas.si ali valerija.stibelj@obcina.zelezniki.si.

V Dražgošah bodo uredili vrtec

Zaradi povečanega vpisa v vrtce namerava občina še letos urediti dodatne vrtčevske prostore, in sicer v dražgoški šoli. V načrtu ima tudi obnovo športnega igrišča pri šoli.

ANA ŠUBIC, FOTO: **PRIMOŽ PIČULIN**

Enoto vrtca, ki bo sprejela skupino otrok prvega starostnega obdobja, bodo uredili v pritličju dražgoške šole. V prihodnjem tednu se bo začela tudi obnova športnega igrišča.

Čeprav je občina v zadnjih letih uredila dodatne vrtčevske prostore v Železnikih, to ne zadošča več vsem potrebam po predšolskem varstvu. Zaradi povečanega vpisa v vrtce so tako začeli iskati rešitve za ureditev dodatnih prostorov vrtca, pri čemer so ugotovili, da bi jih bilo najhitreje možno urediti v dražgoški šoli. Investicijo so vnesli v rebalans občinskega proračuna, ki so ga občinski svetniki potrdili na seji v minulem tednu. "Postopek za izbiro izvajalca smo že začeli. Pogodbo z izbranim ponudnikom bomo skušali podpisati do konca tega meseca. Upamo, da bo dela začel izvajati takoj in jih končal do konca decembra. Želimo si namreč, da bi vrtec otroke sprejel takoj po novem letu," je napovedal občinski svetovalec za investicije Peter Košir.

V Dražgošah, kjer vrtca doslej ni bilo, nameravajo urediti enoto za eno skupino otrok. "Na razpolago je obstoječa učilnica v pritličju, ki je prazna, od tam naprej je tudi vhod v kuhinjo in jedilnico. Uredili bomo 65 kvadratnih metrov površin za igralnico, predvidene pa so še sanitarije, garderoba in kabinet za osebje, tako da bodo površine vrtca skupaj merile dobrih sto 'kvadratov'. Izdelati je treba inštalacije, tlake, potrebna bosta tudi beljenje in kitanje sten, na koncu pa bo prostore treba še opremiti," je razložil Košir. Investicija je ocenjena na 97 tisoč evrov, glavnino denarja (90 tisoč evrov) pa so zagotovili z ostankom sredstev za šolske prevoze, saj jih zaradi zaprtja šol v času epidemije niso izvajali in je bila tako tudi nižja realizacija.

Igralnica naj bi bila namenjena otrokom prvega starostnega obdobja. Župan Anton Luznar pričakuje, da bo skupina polna. "V Dražgošah je kar nekaj otrok in menim, da se bo zaradi nove enote vrtca sprostilo kakšno mesto v Železnikih. Verjamem pa, da bodo tudi od drugod, če ne bodo imeli zagotovljenega varstva, starši z veseljem pripeljali otroka v Dražgoše," je dejal župan. Povečan vpis v vrtce je po njegovem mnenju deloma posledica dejstva, da po novem država krije stroške predšolskega varstva za drugega in tretjega otroka v družini. "Dejstvo je tudi, da imamo v občini kar veliko rojstev, kar je razveseljiv podatek, po drugi strani pa je tudi trend tak, da je vse več otrok v vrtcih, saj so zaradi podaljševanja delovne dobe mnogi stari starši še v službah in zato ne morejo varovati vnukov," je dejal župan.

Velika pridobitev za Dražgoše bo tudi obnovljeno športno igrišče. Sprva so predvidevali le frezanje asfalta in preplastitev igrišča. "Na sestankih v Dražgošah smo analizirali trenutno stanje in sklenili, da je treba urediti tudi odvodnjavanje. Igrišče se na več mestih poseda, zato je treba tam skopati in utrditi teren, položiti grobi asfalt, na koncu pa še pofrezati in preplastiti celotno igrišče, da bo kakovostno obnovljeno," je napovedal Košir. Za investicijo imajo v proračunu slabih 54 tisoč evrov. Obnova naj bi se začela v prihodnjem tednu, končala pa do konca oktobra.

Na DRSV predvidevajo, da bodo dela začeli na območju Alplesovega jezu. / Foto: Primož Pičulin

Te dni prvo delno gradbeno dovoljenje

Na Direkciji RS za vode (DRSV) se pripravljajo na začetek izvajanja prve faze protipoplavnih ukrepov v Železnikih. Minuli petek so na naša vprašanja odgovorili, da je prvo delno gradbeno dovoljenje v pripravi in da ga bodo pridobili predvidoma v tem tednu. "Pripravljalna dela se bodo začela takoj po pridobitvi gradbenega dovoljenja, gradbena dela pa se bodo začela, ko bo postalo pravnomočno. Natančni časovni plan je še v izdelavi, saj je odvisen od pridobivanja gradbenega dovoljenja. Predvidevamo, da bomo gradbena dela začeli na območju Alplesovega jezu," so napovedali na DRSV. Za izvedbo prve faze projekta, ki je vredna 11,5 milijona evrov ter obsega ureditve na Selški Sori od Alplesa do Jesenovca in pritokih Češnjica, Dašnica in Prednja Smoleva, so izbrali konzorcij podjetja Nivo Eko iz Žalca s partnerji: VGP Drava Ptuj ter podjetjema Riko in Hidrotehnik. Dela naj bi končali v drugi polovici leta 2023. A. Š.

Na seji tudi o občinskem prostorskem načrtu

Občinski svet se je konec septembra sestal na 19. redni seji. Tokrat ni potekala videokonferenčno, pač pa v kulturnem domu na Trnju.

ANA ŠUBIC

Občinski svetniki so na zadnji seji potrdili drugi rebalans letošnjega občinskega proračuna. Z njim so zagotovili 97 tisoč evrov za ureditev vrtčevskih prostorov v Dražgošah. Dodatnih 31.700 evrov so predvideli tudi za obnovo športnega igrišča v Dražgošah, za katero je tako po novem zagotovljenih slabih 54 tisoč evrov. Med večjimi spremembami je župan Anton Luznar navedel še sofinanciranje ureditve regionalne ceste iz Loga do odcepa za ribogojnico. Za investicijo, ki jo bo vodila Direkcija RS za infrastrukturo, so v letošnjem občinskem proračunu namenili 30 tisoč evrov, za prihodnje leto pa načrtujejo slabih 230 tisoč evrov in za leto 2023 65 tisoč evrov. Predvideli so tudi 42 tisoč evrov za ograjo ob regionalni cesti pri stavbi na Češnjici 48.

Z rebalansom so se prihodki proračuna povečali za 17 tisoč evrov, kar je manj kot odstotek veljavnega proračuna, in znašajo 8,9 milijona evrov. Zvišali so se tudi odhodki: za 227 tisoč evrov (2,2 odstotka) na 10,6 milijona evrov. Proračunski primanjkljaj bodo pokrili s stanjem sredstev na računih v višini 961 tisoč evrov in kreditom, ki so ga predvideli v višini milijona evrov. Za zdaj sicer kaže, da zadolževanje letos ne bo potrebno; kredit so predvideli za uravnoteženje proračuna in da lahko začnejo izvajati nekatere investicije, a bo realizacija plačila prišla šele v letu 2022.

Ob poročilu o izvrševanju občinskega proračuna v letošnjem prvem polletju so svetniki izvedeli, da so bili prihodki realizirani v višini 3,4 milijona evrov, kar predstavlja 39-odstotno realizacijo glede na sprejeti proračun, odhodkov pa je bilo 2,3 milijona evrov ali 22 odstotkov načrtovanega v letošnjem proračunu, kar je posledica rokov izvajanja investicij in plačilnih rokov. Dolg občinskega proračuna, ki je konec lanskega leta znašal slabega 1,5 milijona evrov, se je v prvem polletju zmanjšal za 136 tisoč evrov, tako da je konec junija znašal 1.357.481 evrov.

VIŠJA OLAJŠAVA ZA NESTANOVANJSKE KMETIJSKE STAVBE

Občinski svetniki so v drugi obravnavi sprejeli odlok o podlagah za odmero komunalnega prispevka za obstoječo komunalno opremo na območju občine Železniki. Novi odlok, za katerega so strokovne podlage pripravili v podjetju Igea, se nanaša na obstoječo komunalno infrastrukturo. "Osnovni princip je, da se stroški porazdelijo na kvadratni meter gradbene parcele in bruto tlorisne površine ter da se izračuna prispevna stopnja, zato da ostanemo primerljivi z dosedanjo ureditvijo," je razložil občinski strokovni sodelavec za urbanizem Marko Demšar.

Upoštevali so tudi pripombo občinskih svetnikov iz prve obravnave, da naj za nestanovanjske kmetijske stavbe predvidijo dodatno olajšavo. Tako so 50-odstotno olajšavo dvignili na 80 odstotkov. Po izračunih Demšarja bi za nestanovanjsko kmetijsko stavbo z bruto tlorisno površino 900 kvadratnih metrov na gradbeni parceli 1000 kvadratnih metrov polovični komunalni prispevek znašal 7592 evrov, ob 80-odstotni olajšavi pa slabih 3000 evrov. To je občutno manj kot v ostalih treh občinah na Škofjeloškem, kjer bi kljub olajšavam plačilo komunalnega prispevka za omenjeni objekt presegalo 10 tisoč evrov. Občina Železniki ima v primerjavi s sosednjimi občinami tudi nižji komunalni prispevek za stanovanjske in industrijske stavbe. Za hišo bruto tlorisne površine 300 kvadratnih metrov na 500 kvadratnih metrov velikem zemljišču znaša 6665 evrov, v občinah Gorenja vas - Poljane in Žiri je dva tisoč evrov višji, v Škofji Loki pa bi znašal blizu 12.500 evrov. Primerjava komunalnega prispevka za industrijsko stavbo z 900 kvadratnimi metri bruto tlorisne površine na tisoč kvadratnih metrov veliki parceli pa je pokazala, da bi ta v Železnikih znašal slabih 15 tisoč evrov, v Žireh in Gorenji vasi bi se gibal okoli 20 tisoč evrov, v Škofji Loki pa bi presegal 33 tisoč evrov.

KDAJ BO SPREJET OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT

Seji se je pridružil tudi Matjaž Podrekar iz Selc, ki je predstavil namero njihove družine po gradnji novega hleva, ki pa je ne morejo uresničiti, saj čakajo na sprejem sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta (OPN). Pobudo so vložili že leta 2017, zato je izrazil razočaranje, ker OPN še vedno ni sprejet. Zanimalo ga je, kako daleč so postopki in kje se zatika. Marko Demšar je spomnil, da je bil prejšnji OPN sprejet leta 2016. Ko se je nabralo dovolj novih pobud, so se decembra 2019 odločili sprožiti nov postopek, ki se je formalno začel februarja lani, poteka pa v sodelovanju s podjetjem Igea. V obravnavi imajo 104 pobude zasebnega značaja in 15 pobud javnega značaja. Postopek vodijo v skladu z Zakonom o urejanju prostora.

Konec lanskega maja je bil formalno objavljen sklep o začetku priprav sprememb in dopolnitev OPN, nato pa so po besedah Demšarja sedem nosilcev urejanja prostora zaprosili, da se opredelijo, ali je treba izvesti celovito presojo vplivov na okolje. Kljub 21-dnevnemu roku so zadnje mnenje dobili šele po petih mesecih in z njim tudi zahtevo po okoljskem poročilu. Marca letos so začeli izdelavo osnutka OPN, pri čemer pa morajo pridobiti mnenja 25 soglasodajalcev. Kot je pojasnil Demšar, so že sami naredili prvo selekcijo in izločili neskladne pobude, ki bi zgolj zavirale postopek. "Priti skušamo do čim boljšega izplena, saj si želimo, da bi lahko čim več pobudnikov realiziralo investicijske namene," je poudaril Demšar.

ŠIRITI ŽELIJO INDUSTRIJSKO CONO

Ker se že dlje časa kažejo potrebe po dodatnih površinah za poslovno dejavnost, so v OPN predvideli tudi širitev industrijske cone pod Alplesom, a gre za poplavno območje, zato jim je Direkcija RS za vode naložila pripravo hidrološko hidravlične študije. "To je povzročilo blokade, vendar je ta cona za našo občino zelo pomembna," je poudaril Demšar. Povedal je še, da sprejem OPN težko čakajo tudi drugi vlagatelji pobud. Kdaj naj bi do tega prišlo, ni želel napovedati, je pa ocenil, da bo pridobivanje pozitivnih mnenj 25 soglasodajalcev velik zalogaj in bo zagotovo trajalo še leto dni.

Svetniki so v razpravi razmišljali, ali bi predvideno cono izločili iz postopka, da bi stekel hitreje in zanjo sprožili nov postopek, a se na koncu niso odločili za to možnost. Slišati je bilo tudi, da bi morala biti komunikacija s pobudniki ustreznejša ter da bi jim morali že prej povedati, kako dolgo lahko trajajo postopki, in preveriti morebitne hitrejše poti do uresničitve pobud. Strinjali so se, da je treba kmetovalcem pomagati in čim prej poiskati rešitev, ki bo Podrekarjevim omogočila prestavitev hleva. Takšno pobudo je ob izpolnjevanju določenih kriterijev možno voditi tudi samostojno prek občinskega podrobnega prostorskega načrta, sprejeta pa naj bi bila v osmih mesecih do enega leta.

Na predlog mandatno-volilne komisije je občinski svet imenoval občinsko volilno komisijo (OVK) za obdobje 2021–2025. Poleg predsednika Anžeta Kavčiča jo sestavljajo še Zofka Vrhunc, Petra Bogataj Šuštar, Franc Pfajfar, Alojzij Štravs, Irena Megušar, Bojana Kavčič in Janez Marenk. Tajniška dela OVK bo na predlog občinske uprave še naprej opravljala Valerija Štibelj.

SKOZI ŠKOFJO LOKO PREVEČ PO POLŽJE

Živahna je bila tudi točka vprašanja in pobude svetnikov. Jože Prezl je na primer opozoril na slabo pretočnost prometa skozi Škofjo Loko zaradi velikega števila semaforjev, zato je župana prosil, naj se s škofjeloškim županom pogovori o tem. Pobudi se je pridružil tudi Tomaž Weiffenbach, ki je predlagal še, naj pot, ki so jo ob sanaciji brežine naredili nad naseljem Na plavžu, izkoristijo in vzpostavijo povezovalno sprehajalno pot. V zvezi s tem je občinski svetovalec za komunalno dejavnost Rok Pintar razložil, da je prehod po tej poti na lastno odgovornost, saj zgornje pobočje še ni ustrezno zaščiteno pred padanjem kamenja. "Ko bo sanacija enkrat končana, bodo strokovnjaki povedali, ali je pot varna za uporabo," je dodal. Blaž Vrhunc je županu predlagal, naj se s kranjskim županom skuša dogovoriti, da bi uredili makadamski odsek med Topoljami in kranjsko občino. Miran Šturm je denimo izrazil skrb zaradi manjšanja števila učencev na OŠ Železniki, saj naj bi se družine izseljevale, zato bi morali poskrbeti, da do tega ne bi prihajalo, Tomaž Demšar pa je med drugim predlagal, da bi pred občino izobesili občinsko, državno in evropsko zastavo.

Borci so se srečali na Puču

Nagovoril jih je Franc Franko, predsednik Krajevne organizacije združenja borcev Škofja Loka-mesto. Janezu Jelencu plaketa za uspešno vodenje Krajevne organizacije Dražgoše.

ANA ŠUBIC

Združenje borcev za vrednote NOB Škofja Loka in občinska organizacija iz Železnikov sta prvo soboto v septembru na Puču v Martinj Vrhu organizirala tradicionalno srečanje borcev gorenjskih partizanskih enot in podpornikov. Na tem območju so bili namreč ustanovljeni Škofjeloški odred, Prešernova brigada in Gorenjsko vojno področje. "Vedno znova se zgledujmo po naših borcih, ki so v najtežjih časih ohranili pokončnost in dostojanstvo," je poudaril slavnostni govornik Franc Franko, predsednik Krajevne organizacije združenja borcev Škofja Loka-mesto, in dodal, da narodnoosvobodilni boj ni bil samo boj komunistov za oblast, kar se danes pogosto očita.

Podpredsednica Združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka Milena Sitar je Janezu Jelencu podelila srebrno plaketo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije za uspešno opravljanje predsedniške funkcije v Krajevni organizaciji Dražgoše.

Na srečanju, ki se ga je udeležil tudi podžupan Matej Šubic, je podpredsednica Združenja borcev za vrednote NOB Škofja Loka Milena Sitar podelila srebrno plaketo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije, in sicer Janezu Jelencu za uspešno opravljanje predsedniške funkcije v Krajevni organizaciji Dražgoše. Kot je navedeno v obrazložitvi, Jelenc vsestransko deluje v Združenju borcev za vrednote NOB Škofja Loka in je prepoznaven po doslednem prizadevanju za uveljavljanje resnice v slovenskem narodnoosvobodilnem boju. Po prevzemu funkcije predsednika krajevne organizacije se je zavzel za izvedbo komemoracije ob dnevu spomina na mrtve ter za razvoj dobrih odnosov med člani in pridobivanje novih, predvsem mlajših članov. Jelenc je reden udeleženec smučarskih tekmovanj Partizanske smučine – Cerkno 45 in spominskega pohoda na Triglav. Njegova zasluga je tudi uspešno gospodarjenje z nepremičninami v lasti združenja. Sodeluje pri organizaciji vzdrževanja brunarice Dom Cankarjevega bataljona v Dražgošah, pomagal je tudi pri obnovi prostorov v Domu ZB v Škofji Loki.

Kulturni program srečanja je pripravil KUD France Koblar, sodelovali pa so še Francetovi orgličarji in Harmonikarski orkester iz Železnikov.

Najbolj si želijo poplavno varnost

"Veselimo se tudi kolesarske steze, ki jo gradi občina, želimo pa si, da bi ta nadaljevala tudi dela na Racovniku," pravi predsednik Krajevne skupnosti (KS) Železniki Janez Rakovec. Pogovarjali smo se tudi o aktivnostih KS in njenih načrtih.

ANA ŠUBIC

Janez Rakovec je drugi mandat predsednik KS Železniki. Leta 2014, ko je nastopil funkcijo, je bila zelo aktualna problematika zagotavljanja poplavne varnosti, zato je bil njegov glavni cilj, da skuša sodelovati pri tem in biti na tekočem z informacijami. "Zadeve so se odvijale počasneje, kot sem si zamislil, saj so se pojavili problemi, od pridobivanja zemljišč za obvoznico do zagotavljanja denarja na državnem nivoju. Zato sem tudi pristal, da grem še v drugi mandat, a vidim, da bom tudi tega končal, preden bo zagotovljena poplavna varnost," ugotavlja Rakovec.

Kritičen je tudi strokovni sodelavec KS Železniki Samo Potočnik. "Glede na to, kaj nas je doletelo leta 2007, bi to moralo potekati bistveno hitreje. Pred dnevi se je nad Ljubljano utrgal oblak – le kaj bi bilo, če bi se to zgodilo 40 kilometrov stran, pri nas?" je zaskrbljen Potočnik. Oba upata, da se bo država v kratkem vendarle lotila vodnih ureditev. Zapleti z lastniki zemljišč, potrebnih za obvoznico, ki jo načrtujejo ob protipoplavnih ukrepih v zgornjem delu Železnikov, so namreč rešeni. Prav tako so že izbrani izvajalci gradbenih del.

Rakovec je poudaril, da je poplavna varnost skupaj z obvoznico najpomembnejši projekt v KS Železniki. "Veselimo se tudi kolesarske steze, ki jo gradi občina, želimo pa si, da bi ta nadaljevala tudi z deli na Racovniku in dokončala staro trško jedro," je dodal.

Janez Rakovec, predsednik KS Železniki / Foto: Ana Šubic

Vse od poplav so v KS Železniki veliko pozornosti in tudi sredstev namenjali ureditvi pokopališča in sanaciji mrliških vežic. / Foto: Primož Pičulin

PET VAŠKIH IN EN MESTNI ODBOR

KS Železniki je daleč največja KS v občini: obsega kar 6475 hektarov površin ter ima pet vaških odborov (Martinj Vrh, Smoleva - Ojstri Vrh, Potok, Podlonk - Prtovč in Zali Log) in mestni odbor Na Kresu, ki je nastal pred nekaj leti, saj so si krajani želeli več avtonomnosti. KS je zelo razgibana, ima pa okoli 4600 prebivalcev, kar predstavlja približno dve tretjini občanov občine Železniki. Rakovec priznava, da mu je Potočnik v izredno pomoč pri vodenju KS. Zadovoljen je, da je tudi sodelovanje s predstavniki vaških odborov solidno. "V naši KS je tudi daleč največ dogajanja, od kulture do športa, ponosni smo na bogato zgodovinsko dediščino," je razložil Rakovec.

NAJVEČ VLOŽILI V POKOPALIŠČE

Finančna sredstva, ki so precej omejena, namenjajo rednemu in investicijskemu vzdrževanju. Vse od poplav so v KS Železniki veliko pozornosti in tudi sredstev namenjali ureditvi pokopališča in sanaciji mrliških vežic. "Tlakovali smo njihovo okolico, sanirali južni zid starega pokopališča, poskrbeli za zaledne vode, zgradili novo stopnišče, ki bo z nove kolesarske steze šlo proti pokopališču. Obnovili smo tlake na starem in novem pokopališču, na novem smo uredili nov del za žarne grobove in skupni grob za raztros pepela, naredili smo tudi nov kataster pokopališča, da urejanje vodimo digitalno," je naštel Potočnik.

DVA FITNESA NA PROSTEM

Rakovec je med pridobitvami zadnjih let omenil še celovito obnovo otroškega igrišča v Logu in ureditev novega otroškega igrišča pri zdravstvenem domu na Racovniku, kjer bodo ta mesec postavili še fitnes naprave za vadbo odraslih. Fitnes na prostem načrtujejo tudi ob kolesarski poti na Jesenovcu – blizu zgornjega jezu. Spomnil je tudi, da so v Dašnici 2 zgradili novo parkirišče in uredili 250 metrov poti od glavne ceste do otroškega igrišča. "Od Športne unije smo odkupili delež v kulturnem domu. V zadnjem obdobju smo postavili 15 novih oglasnih desk, v parke smo namestili deset klopi in koše za odpadke, nekaj pa jih bomo še letos. Uredili smo Egrov vrt, kjer smo naredili poti in ob-

novili kamniti zid. V kulturnem domu smo nakupili nekaj opreme za potrebe prireditev, poskrbeli smo za klimatizacijo dvorane ..." je našteval Rakovec.

NOV AVTO ZA KOMUNALNA DELA

Letos so veliko investirali v menjavo avta za komunalna dela. "Razpolagamo z dvema komunalnima delavcema, zaposlenima prek javnih del na občini. Za potrebe KS oz. shranjevanje opreme in orodja smo na Klovžah naredili skladišče v obliki lesenega vigenjca," je razložil Potočnik. Poleg investicijskih del izvajajo zimsko službo in letno vzdrževanje cest na celotnem območju, košnjo trave po parkih in zelenicah, skrbijo za praznjenje košev z odpadki. "KS je tudi vzdrževalec javne razsvetljave in poleg tega skrbimo za novoletno okrasitev, skoraj vsako leto skušamo nameniti manjši vložek tudi v okraske," je pojasnil Potočnik.

V vaških odborih se s sredstvi, ki jih imajo na voljo, osredotočajo predvsem na vzdrževanje cest. "Za investicije jim ne ostane kaj dosti denarja. Zanje se odločajo samostojno, a v koordinaciji z nami. Trenutno na primer vaški odbor Zali Log ureja lokaciji za prevzemni mesti za zbiranje odpadkov na Zalem Logu in ob križišču na lokaciji pri Šurk, kjer bo Komunala Škofja Loka namestila zabojnike s ključavnicami, v katere bodo občani iz okoliških vasi lahko odložili odpadke. "Na Zalem Logu bodo v kulturnem domu v kratkem zamenjali strešna okna, v preteklosti so kupili nove stole za dvorano. V Martinj Vrhu so v nekdanji šoli naredili novo drvarnico in zamenjali streho, na Prtovču pa se posvečajo predvsem vzdrževanju ceste, ki je zelo obremenjena. Sedaj jim je to nekoliko olajšano, saj imajo sofinanciranje iz pobrane parkirnine. V Smolevi, Ojstrem Vrhu in Potoku imajo prav tako v glavnem vzdrževanje cest," je pojasnil Rakovec.

O prihodnjih načrtih je povedal, da bo KS v času izvedbe protipoplavnih ukrepov, ko bo porušen most v Ovčjo vas in bo promet nekaj časa moral potekati ob pokopališču, poskrbel za predpripravo makadamske ceste do Fajgelna. Enako velja za cesto do ene od hiš na Racovniku, do katere je sedaj problematičen dostop. V preteklosti so že poskrbeli tudi za avtobusno postajo na Trnju, po izvedbi protipoplavnih ureditev pa imajo v neposredni bližini namen narediti še parkirni prostor. "Zdaj to še ni možno, saj bodo tam stroji dostopali v strugo," je pojasnil Rakovec.

Polno cepljena polovica občanov

»Precepljenost je še vedno tako nizka, da se covid-19 dokaj hitro prenaša,« opozarja zdravnik Branko Košir. Zboleva vse več mladih, pojavljajo se tudi hujši zapleti.

ANA ŠUBIC

Po podatkih Covid-19 Sledilnika je število aktivno okuženih s koronavirusom v občini Železniki v minulem tednu spet nekoliko naraslo in se je gibalo okoli štirideset. Podatki NIJZ o precepljenosti kažejo, da je bilo s prvim odmerkom cepljenih 57 odstotkov občanov Železnikov, polno cepljenih pa je blizu 49 odstotkov.

Poleg cepljenj za naročene paciente so v začetku septembra tudi v Železnikih v sodelovanju z Ambulanto Košir občanom ponudili še odprta cepljenja brez prehodnega naročanja. Prvega odprtega cepljenja v nekdanji kinodvorani na Češnjici se je po podatkih zdravnika Branka Koširja udeležilo 140 pacientov. Tri tedne kasneje so jih na tej lokaciji cepili 192, od tega od 80 do 90 na novo, preostalo pa so bila ponovna cepljenja. Odprtega cepljenja v Davči se je udeležilo 80 oseb, v Sorici 44, v Dražgošah, kjer so cepili minuli ponedeljek, pa sedem. Od 18. oktobra bo odprto cepljenje potekalo vsak ponedeljek od 17.30 do 18.00 v nekdanji kinodvorani na Češnjici. V Ambulanti Košir ne predvidevajo več drugih terminov za cepljenje, pač pa paciente usmerjajo na ponedeljkova odprta cepljenja. V ambulanti zdravnice Ane Marn Vodovnik bodo še naprej imeli posebne termine za cepljenje, enkrat do dvakrat tedensko, odvisno od potreb.

Na vprašanje, ali je zadovoljen z odzivom občanov na cepljenja, je dr. Košir odvrnil, da bo zadovoljen šele, ko bo precepljenost dosegla 80 odstotkov, pa ne le v občini Železniki, pač pa po celi Sloveniji. "S tem se bo tudi država odprla in ne bomo več vsi ujetniki ostalih, individualistov, ki vidijo samo sebe in se nočejo cepiti," je kritičen.

Povedal je tudi, da so starejše in mlajše paciente doslej večinoma cepili s cepivom Pfizerja, medtem ko se je srednja generacija raje odločila za Janssen, a je Slovenija cepljenje z njim minuli teden po smrti mlade bolnice začasno ustavila. "V prihodnje bomo več ali manj cepili samo še s Pfizerjem. Naši pacienti po nobenem cepivu niso imeli hujših stranskih učinkov, so se pa pojavljali klasični: glavobol, bolečine v mišicah in vročina," je pojasnil Košir.

Kot je razložil, v zadnjem obdobju za koronavirusom zboleva vse več mladih. "Starejši so precej precepljeni, in tudi če zbolijo, gre praviloma za lažjo obliko, redkokdo mora v bolnišnico. Zdaj zboleva vse več mladih, prihaja tudi do hujših zapletov. Na srednji generaciji virus pušča posledice – od hitrejše zadihanosti do razbijanja srca. Prav ta čas imamo na intenzivni enoti pacienta, starega okoli 45 let, ki se ni cepil. Ne morem razumeti, da nekaterih niti to ne prepriča v cepljenje," je dejal Košir.

Opozoril je, da morajo pravi vsi, tudi cepljeni, še naprej dosledno upoštevati preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja okužb. "Nekateri so kljub cepljenju zboleli, a ne tako hudo, da bi morali v bolnišnico, so pa kljub temu bili primeri, ko so okrevali od 10 do 14 dni. Precepljenost je še vedno tako nizka, da se covid-19 dokaj hitro prenaša."

Ambulanta Košir še naprej izvaja tudi testiranje s hitrimi antigenskimi testi na lokaciji kontejnerja pred zdravstvenim domom, in sicer v ponedeljek, sredo in petek od 7. do 9. ure ter od 19.30 do 20. ure, v torek in četrtek od 19. do 20. ure ter ob sobotah od 7.30 do 9. ure. Ažuren urnik je objavljen na občinski spletni strani.

Od 18. oktobra bo odprto cepljenje brez predhodne najave potekalo vsak ponedeljek od 17.30 do 18. ure v nekdanji kinodvorani na Češnjici. "V prihodnje bomo več ali manj cepili samo še s Pfizerjem. Naši pacienti po nobenem cepivu niso imeli hujših stranskih učinkov, so se pa pojavljali klasični: glavobol, bolečine v mišicah in vročina," je pojasnil zdravnik Branko Košir.

Na obisku pri novem županu Innichena

Delegacija Občine Železniki je septembra obiskala Innichen in se srečala z novim županom Klausom Rainerjem.

DR. MIHA MARKELJ

V petek, 10. septembra, se je delegacija iz občine Železniki na predlog Komisije za mednarodno sodelovanje odpravila na prvi uradni obisk k novemu županu Klausu Rainerju v Innichen. Delegacijo so sestavljali župan mag. Anton Luznar s soprogo, mag. Matjaž Čemažar in dr. Miha Markelj. Delegacija se je v mestni hiši najprej srečala z županom Innichena. Po uvodnem pozdravu in predaji protokolarnih daril se je srečanju pridružil še Matthias Joas iz sektorja mednarodnih povezovanj, s katerim smo opravili tudi fotografiranje pred mestno hišo. Sledila sta skupni sestanek v centru mesta, na katerem se nam je pridružil tudi župnik iz Innichena,

Slikanje pred mestno hišo / Foto: Miha Markelj

Voščena sveča v štiftni cerkvi / Foto: Matjaž Čemažar

in delovno kosilo, na katerem smo predstavili željo prebivalcev Sorice in Občine Železniki po nadaljnjem povezovanju in sodelovanju med obema skupnostma, kot je bila to praksa že v preteklih stoletjih in zadnjih letih. Župan Innichena je bil pobude zelo vesel in je obljubil pomoč pri sodelovanju tudi v prihodnosti. Želja je, da se obiskovanje umesti v drugo polovico septembra, ko se odvija tradicionalni dogodek Heugabelfest in se praznuje praznik zavetnika župnije svetega Candida.

Ob koncu obiska je sledilo tudi darovanje voščene sveče v štiftni cerkvi, ki jo je v imenu krajanov Sorice priskrbel Matjaž Čemažar, pri čemer je na prošnjo župana Innichena župnik župnije Innichen v sklopu nedeljske svete maše svečo slovesno prinesel v cerkev in faranom oznanil prihod delegacije iz Sorice v Innichen. Srečanje je potekalo v prijetnem in prijateljskem vzdušju z močno željo po medsebojnem povezovanju tudi v prihodnje na obeh straneh, pri čemer so bile poudarjene tudi že nekatere skupne točke nadaljnjega povezovanja.

Ob koncu srečanja je župan delegacijo popeljal tudi na krajši ogled štiftne cerkve in cerkvene kripte, pridružil pa se nam je tudi lokalni zgodovinar Curti Covi, ki je povedal še nekaj zanimivosti o nastanku znamenite romarske cerkvene stavbe. Na koncu smo se predstavniki iz občine Železniki najlepše zahvalili za gostoljubnost in prijatelje iz Innichena povabili na ogled naših krajev v času občinskega praznovanja in Čipkarskih dni oz. v času Pozdrava jeseni.

POGREBNIK
z vami že 30 let
NOVO
poslovna enota:
Šutna 11, 4209 Žabnica
www.pogrebnik.si
Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem
24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:
041 624 685
ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽELEZNIKI

Toplarna ima novega direktorja

Vodenje Toplarne Železniki je prevzel Matjaž Homar.

ANA ŠUBIC

Štefana Beznika, ki se je že konec lanskega leta nameraval posloviti od vodenja Toplarne Železniki, a je nato v dogovoru z nadzornim svetom podaljšal mandat, je s prvim oktobrom na mestu direktorja zamenjal Matjaž Homar. Po besedah predsednika nadzornega sveta Toplarne Velka Gortnarja je bil Homar glede na razpisne pogoje najbolj primeren kandidat z veliko izkušnjami v energetiki. Na razpis za direktorja se je sicer prijavilo 23 kandidatov. Kot nam je zaupal Homar, ki sicer prihaja od Sv. Duha pri Škofji Loki, si je delovne izkušnje zadnje desetletje nabiral v podjetju Eltec Mulej in nato v Petrolu na področju energetskih rešitev. "Za delovno mesto direktorja sem se potegoval, ker menim, da sem strokovno in tehnično primeren kandidat z voljo do osebne in poslovne rasti. To so verjetno pri izboru opazili tudi predstavniki lastnikov, ki so me potrdili," meni Homar.

Gortnar je še povedal, da lastniki Toplarne od novega direktorja pričakujejo, da do konca izpelje predelavo parnega kotla v toplovodnega ter preuči možnosti dodatnih dejavnosti toplarne in smotrnost vzpostavitve nove soproizvodnje elektrike. Homar ugotavlja, da po informacijah, ki jih je pridobil v okviru primopredaje poslov, Toplarna posluje v okviru plana. "Rezultati so celo nekoliko boljši, in sicer na račun večje proizvodnje električne energije v prvem kvartalu in povečani prodaji toplotne energije. Cilj je, da v prihodnjih letih Toplarna posluje stabilno in rentabilno, tako kot je do sedaj. Potrebni ukrepi in investicije bodo razdelani v doglednem času, trenutno je fokus na kratkoročnih ukrepih, situacija na trgu energentov je zelo negotova," je še razložil novi direktor Toplarne Železniki.

Spletna vsebina, ki bo pritegnila stranke

Razvojna agencija Sora v okviru projekta Spodbujanje podjetništva na Loškem vabi na spletno delavnico z naslovom Poskrbimo za spletno vsebino, ki bo pritegnila vaše stranke. Delavnica bo potekala v sredo, 3. novembra, od 17. do 20. ure pod vodstvom Žive Kovačević. Udeleženci bodo bolje razumeli vlogo pisane besede v spletnem okolju, naučili se bodo zlatih osnov tekstopiscev ter dobili jasen vpogled v to, kako se lotiti predstavljanja svoje blagovne znamke (izdelka, storitve) v spletnem okolju in katere so najpogostejše napake pri tem. Za dodatne informacije in obvezne prijave obiščite spletno stran www.ra-sora.si (področje: Novice in dogodki). Delavnica je za udeležence brezplačna, saj so jo finančno podprle vse štiri škofjeloške občine. A. Š.

www.gorenjskiglas.si

Za 1. november prižgimo virtualno svečo

Bliža se dan spomina na mrtve, ko bomo obiskali grobove preminulih svojcev in prijateljev, ki so nas zapustili. Ob tem Slovenci tradicionalno množično prižigamo sveče, naša pokopališča pa se tako spreminjajo v kupe odpadnih sveč.

Ali ste vedeli, da Slovenci v enem letu prižgemo do 23 milijonov sveč?

Odpadne nagrobne sveče so odpadek, ki ob gorenju in pri obdelavi povzročajo škodljive vplive na okolje.

Komunala Škofja Loka predlaga, da se umrlim na letošnji praznik poklonite brez prižiganja nagrobnih sveč. V spomin nanje lahko prižgete virtualno svečo preko naše spletni strani: www.komunalaskofjaloka.si.

Ob obisku grobov se, namesto s prižigom sveče, z znanci spomnite na vse lepe trenutke, ki ste jih doživeli z vašimi preminulimi prijatelji in sorodniki.

Prižgimo svečo manj, za čistejšo naravo in zrak.

Komunala Škofja Loka

Komunala Škofja Loka
Kidričeva cesta 43a, 4220 Škofja Loka
E-pošta: info@komunalaskofjaloka.si
Telefon: 04 50 23 500

Domel in Alples nagrajena za inovativnost

Domelu znova zlato regionalno priznanje za inovativnost, Alples pa je prejel bronasto.

ANA ŠUBIC, FOTO: **KLAVDIJA ŽITNIK**

Regionalna zbornica Gorenjska Gospodarske zbornice Slovenije (GZS) je v sodelovanju s partnerjema, javno agencijo Spirit Slovenija in ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, v začetku septembra podelila priznanja za najboljše inovacije v regiji. Med prejemniki zlatih priznanj je bil znova Domel, ki se bo tako potegoval za najvišja priznanja na nacionalni ravni na osrednji prireditvi v okviru dneva inovativnosti 12. oktobra v Ljubljani, v Alplesu pa so prejeli bronasto priznanje.

Generalni direktor GZS Aleš Cantarutti, predstavnika Domelove ekipe Andraž Rant in Matevž Mali ter predsednica Upravnega odbora pri Regionalni zbornici Gorenjska Janka Planinc

NOVI KONCEPT ČRPALK ZA E-VOZILA

Domel je kot novinec na področju vodnih črpalk za e-vozila razvil in industrializiral nov koncept črpalk ter si tako prislužil zlato priznanje. Črpalka MP 150 je namenjena za uporabo v e-vozilih, in sicer za trajno hlajenje baterijskega sklopa in pogonskih elektromotorjev. Povsem nov koncept črpalk in njihovo inovativnost potrjujejo kupci, karakteristike pa presegajo najstrožje zahteve, postavljene s strani proizvajalcev e-avtomobilov. V Domelu so zadovoljni, da so svetovni proizvajalci vozil prepoznali izdelek kot izredno inovativen, materialno varčen, energijsko učinkovit in tržno zanimiv. Načrtovane proizvodne kapacitete, ki so razvite in povsem avtomatizirane s strani Domela, so že razprodali. "Na proizvodni liniji deluje 21 robotov, v linijo je integrirano 2K-brizganje, zagotovljeni so stoodstotna sledljivost, avtomatsko merjenje in analitika. S tem obsežnim projektom Domel aktivno sodeluje pri razvoju nove generacije električnih vozil," so poudarili v največjem železnikarskem podjetju. Ekipo, ki stoji za novim konceptom črpalk, sestavljajo Martin Tolar, Aljoša Močnik, Tomaž Stanonik, Andraž Rant, Tadeja Bergant, Gašper Zdravje, Cene Rant, Gregor Bernik, Simon Gaber, Kristjan Kostelec, Peter Kovač, Žiga Ravnihar, Izidor Tušek, Jure Pfajfar in Matevž Mali.

Domel se bo potegoval za priznanja na nacionalni ravni na osrednji prireditvi v okviru dneva inovativnosti 12. oktobra v Ljubljani.

Predsednik ocenjevalne komisije Stanislav Jakelj, direktor Alplesa Velko Gortnar, vodja razvoja Franc Tolar in direktorica Regionalne zbornice Gorenjska Jadranka Švarc

POHIŠTVO Z ZAŠČITO PROTI SEVANJU

Razvojna skupina Alplesa pa je zasnovala pohištvo z zaščito pred radiofrekvenčnim elektromagnetnim sevanjem, ki ga oddajajo elektronske naprave, kar ji je prineslo bronasto regionalno priznanje za inovativnost. Spimo vsaj od sedem do osem ur na dan, pogosto v neposredni bližini elektronskih naprav. V Alplesu poudarjajo, da je skrb za prijetno in zdravo spanje ena od njihovih prioritet. "Vključitev tkanine s filamenti niklja in bakra v vzglavje postelje in obod nočne omarice nudi zaščito pred radiofrekvenčnimi elektromagnetnimi sevanji, ki jih oddajajo mobilni telefoni in druge z internetom povezane brezžične naprave. Glede na zahteve reprezentativnih neodvisnih raziskav ter rezultate meritev v referenčno postavljeni sobi, je škodljiv vpliv na zdravje znižan do 99,9-odstotka, moč frekvence pa spuščena do skoraj ničnih vrednosti," so v Alplesu opisali svojo inovacijo. Ta je že v proizvodnji in na voljo kupcem v sklopu novega pohištvenega programa za opremo otroških in mladinskih sob.

Predlog strategije turizma v javni obravnavi

Predloge in komentarje občanov bodo sprejemali do 15. oktobra.

ANA ŠUBIC

Potem ko je Razvojna agencija Sora lani s skupaj z vsemi štirimi škofjeloškimi občinami pristopila k izdelavi nove skupne turistične strategije za razvoj destinacije Škofjeloško 2021–2027, je dokument minuli teden šel v javno obravnavo. Dostopen je tudi na občinski spletni strani. "Vabimo vse občane, da tvorno prispevate k oblikovanju uspešne skupne turistične zgodbe Škofjeloškega območja," je povabila Andreja Križnar z Razvojne agencije Sora. Predloge in komentarje bodo sprejemali do 15. oktobra na naslovu andreja.kriznar@visitskofjaloka.si. Križnarjeva pričakuje, da bodo v zimskih mesecih, v novembru in decembru, dokument obravnavali in potrjevali občinski sveti vseh štirih občin s Škofjeloškega. Škofjeloško območje se je sicer k skupnemu delovanju na področju turizma v skupni strategiji zavezalo že leta 2014 za obdobje do 2020. Dokument se je z letom 2020 iztekel, hkrati pa je prišlo do večjih sprememb, zaradi katerih je po besedah Križnarjeve novelacija strategije nujna. "Prihaja nova finančna perspektiva 2021–2027, spremenjena je vloga destinacijskih organizacij, pojavili so se novi trendi, povezani s covidno krizo, in sicer so cenjene varne destinacije, povečalo se je povpraševanje po aktivnostih v naravi, stran od množic, butičnost destinacij – kakovost in vrednost pred kvantiteto, trajnostni razvoj … Razvoj turizma na Škofjeloškem bo moral biti bolj ambiciozen, povezan ter jasen v opredelitvi pozicioniranja destinacije ter krepitvi njenega profila kot stacionarne destinacije, k čemur bomo načrtno težili s procesom razvoja turističnih produktov, zlasti skupnih destinacijskih projektov in usmerjanjem oz. izobraževanjem turističnih ponudnikov."

»Pojavili so se novi trendi, povezani s covidno krizo, in sicer so cenjene varne destinacije, povečalo se je povpraševanje po aktivnostih v naravi, stran od množic, butičnost destinacij – kakovost in vrednost pred kvantiteto, trajnostni razvoj …«

Pri predlogu Strategije trajnostnega razvoja turizma za Škofjeloško območje 2027 so sodelovali predstavniki vseh štirih občin, Zavoda Poljanska dolina, Javnega zavoda Ratitovec in ponudniki turističnih storitev. "Zunanja izvajalka pri projektu oz. pripravljavka strategije je bila Miša Novak iz podjetja Alohas. K sodelovanju smo prek spletnih anket povabili tudi splošno javnost," je povedala Križnarjeva.

ŠKOFJELOŠKO KOT ZELENA, BUTIČNA DESTINACIJA

Želijo si, da bi se rezultat izvajanja nove strategije odražal v bolj prepoznavni in okrepljeni poziciji Škofjeloškega kot zelene, butične destinacije, ki navdušuje z izjemno naravo in živo dediščino ter hkrati nudi pristnost, domačnost in mir. "Znotraj dokumenta poudarjamo dva ključna produktna stebra, in sicer kulturo in aktivnosti v naravi, ob tem pa krepimo kakovost in obseg sekundarne ponudbe – kakovostno nastanitveno in gostinsko ponudbo. Glavni namen skupne, novelirane strategije je v določitvi skupnih ciljev in strateških projektov Škofjeloškega do leta 2027. Ključni opredeljeni povezovalni projekti Škofjeloškega so znotraj dokumenta opredeljeni na dveh ravneh: na ravni celotnega območja in na ravni posamezne občine," je razložila. Med skupnimi povezovalnimi projekti so prenova in uveljavitev skupne znamke (destinacijska znamka), kolektivna blagovna znamka Okusi Škofjeloškega, Loška kolesarska pot, Loška planinska pot, Sora – naravna kopališča, Zima na Škofjeloškem, Rapalska meja in Rupnikova linija, Impresije Škofjeloškega, Škofjeloško za mobilne obiskovalce … "Glavni strateški cilj je skozi krepitev kakovosti, trajnosti, izvajanja strateških projektov ter digitalizacije povečati dodano vrednost in odpornost zelenega butičnega turizma in krepitev stacionarnega profila Škofjeloškega," je še dodala.

Ugodni krediti za podjetnike

V okviru Kreditne sheme Razvojne agencije Sora je odprt nov javni razpis, v sklopu katerega so na voljo ugodni krediti za podjetnike, zasebnike, d.o.o.-je, društva, kmetije, dopolnilne dejavnosti na kmetijah … Tokrat dodeljujejo kredite za obratna sredstva in investicije prek Gorenjske banke iz Kranja. Krediti za obratna sredstva so namenjeni financiranju tekočega poslovanja, rok vračila je do 36 mesecev, obrestna mera za komitente Gorenjske banke znaša od 2 do 2,5 odstotka nominalno, obrestna mera za nekomitente pa 2,5 odstotka nominalno. Krediti za investicije, ki jih je treba vrniti v 36 do 120 mesecih, so za komitente omenjene banke na voljo z obrestno mero šestmesečni Euribor s pribitkom od 2 do 2,5 odstotka, obrestna mera za nekomitente pa je šestmesečni Euribor s pribitkom 2,5 odstotka. Tako pri kreditih za obratna sredstva kot tudi pri kreditih za investicije je minimalni znesek posamezne vloge pet tisoč evrov, maksimalni znesek vloge za najem kredita pa ni omenjen. Za dodatne informacije se lahko obrnete na Razvojno agencijo Sora, telefonska številka 04 50 60 220. A. Š.

Še vedno je možno oddati predlog za participativni proračun

Občina Železniki v prihodnjem letu načrtuje sredstva participativnega proračuna v skupni višini 74 tisoč evrov (z DDV). Gre za sistem razporejanja dela proračunskega denarja na način, da pri določanju o njegovi porabi sodelujejo občani, ki sami predlagajo, katere naložbe so v lokalni skupnosti najnujnejše in kako želijo prispevati k izboljšanju kakovosti življenja v občini. Obrazec za predlog participativnega proračuna (obrazec smo objavili v septembrskih Ratitovških obzorjih, dostopen pa je tudi na spletni strani občine: www.zelezniki.si) lahko oddate najkasneje do 18. oktobra po e-pošti (uprava@obcina.zelezniki.si), osebno v sprejemni pisarni občine ali po klasični pošti na naslov Občine Železniki. Sredstva bodo odobrena za posamezne projekte, predlagati je možno enega ali več, vendar vrednost vseh projektov na območju posamezne krajevne skupnosti (KS) ne sme presegati določenih sredstev. Sredstva so določena po območjih KS Davča, KS Dolenja vas, KS Dražgoše - Rudno in KS Sorica do višine šest tisoč evrov, KS Selca do deset tisoč evrov in KS Železniki do štirideset tisoč evrov. A. Š.

Pozdrav jeseni v Sorici

V okviru tradicionalne prireditve so v Sorici odprli nova igrala in predstavili knjižico nekdanjega narečnega govora.

ANA ŠUBIC

Turistično društvo (TD) Sorica je drugo nedeljo v septembru priredilo Pozdrav jeseni. Zaradi omejitev združevanja so izvedli le kulturni del prireditve. "Tako smo slavnostno odprli nova igrala v Sorici, ki so financirana iz pobrane turistične takse v Sorici in na Soriški planini. Sledil je uradni del prireditve, ki se je tudi letos vsebinsko navezovala na tirolsko naselitev zgornje Selške doline," je pojasnila predsednica TD Polona Golija. Predstavili so knjižico narečnih besed, fraz in pogovornih izrazov soriškega in dajnarskega narečnega govora Longa Conga, katere avtorji so dr. Miha Markelj, Boris Jensterle, Polona Golija, Anja Burger, Katja Mohorič Bonča in Monika Gasser.

Kot je dejala Golijeva, so na izdano knjižico, katere gonilna sila sta bila dr. Miha Marklej in Boris Jensterle, ponosni, saj gre za veliko pridobitev za ohranjanje starega narečnega jezika in tirolske dediščine. "Zbrane so najosnovnejše besede in fraze z namenom jezik čim bolj približati širši javnosti in mlajšim prebivalcem. V knjižici je okrog 450 besed, objavljen pa je tudi pogovor ob srečanju in posamezne fraze," je razložil Miha Markelj.

Nova igrala so v Sorici uredili s pomočjo pobrane turistične takse.

Dramska uprizoritev tirolske naselitve soriškega območja v izvedbi turističnega podmladka

Naslov knjižice Longa Conga, kar pomeni dolg jezik, je sicer predlagala Anja Burger. "Prvič ga je slišala od pokojne Jožice Šubic. Vsi avtorji smo se strinjali, da je naslov primeren za prvo knjižico o nekdanjem narečnem jeziku v slovenščini," je dodal Markelj.

Polona Golija je poudarila še, da se zahvaljujejo Domelu, ki jim je omogočil tisk tristo knjižic. Te so razdelili tudi obiskovalcem prireditve, ki je bila sicer dobro obiskana.

Obiskovalci so si ogledali še nadaljevanje dramske uprizoritve tirolske naselitve v izvedbi turističnega podmladka pod mentorstvom Gaje Drol in Mateje Vozelj ter prisluhnili glasbenim točkam domačih otrok.

Sorica med najlepšimi izletniškimi kraji

ANA ŠUBIC

Gorenjska turistična zveza (GTZ) je konec avgusta na petdesetem srečanju gorenjskih turističnih delavcev v Žireh podelila različna priznanja, med drugim za najlepše urejene izletniške kraje leta 2020, in mednje uvrstila tudi Sorico. Kot so pojasnili v GTZ, Sorica že dolgo velja za eno najlepših vasi v Sloveniji, predvsem zaradi lege in možnosti za obisk tako kolesarjev, planincev, pohodnikov kot tistih, ki čez Sorico potujejo v Bohinj in tako v tem delu Gorenjske preživijo več dopustniških dni. "Vas je lepo urejena, tako hiše, kmečka poslopja, turistični nastanitveni objekti pa kot krajina sama: značilni kozolci za to območje, pokošenost travnikov, urejene poti, da ne omenimo spomenika Ivana Groharja, ki pozdravlja prišleke na tako lepi razgledni točki, ter je z urejeno okolico in klopmi tudi točka, kjer se turisti lahko ustavijo in razgledajo po lepi panorami. Številne obiskovalce privabljata tudi novo gostišče in penzion Lajnar na Soriški planini, ki nudi odlično kulinarično ponudbo, ter sedežnica, ki obratuje celo poletje in tako privablja veliko planincev in turistov v Sorico in okolico. Lastnica gostišča in penziona Polona Golija je prevzela tudi vodenje turističnega društva ter že s tem dokazala, da skrbi za to območje in da se povezuje z lokalnimi prebivalci," so razložili na GTZ. Golijeva je povedala, da so zelo veseli, da tudi od zunaj opažajo trud članov Turističnega društva Sorica in domačinov, ki ga namenjajo urejanju kraja in razvoju turistične ponudbe.

Že sedmi Praznik zelja

Letos je ponudil tržnico domačih pridelkov in izdelkov ter pohod v Sušo.

ANA ŠUBIC

Kulturno in turistično društvo Zali Log je zadnji konec tedna v septembru pripravilo Praznik zelja, že sedmi po vrsti. Tudi tokrat so ga prilagodili koronarazmeram in ga izpeljali nekoliko drugače kot v preteklih letih.

Tako v soboto kot tudi v nedeljo je potekala tržnica domačih izdelkov in pridelkov, na kateri so poleg klobas, sirov, piškotov in drugih dobrot ponudili tudi spominke društva vključno z urami iz skrila in trajnostnimi ročno poslikanimi svečami na skrilu, seveda ni šlo brez zaloškega zelja, avtohtone žganjice Zelouc in zeljne potice – Založanke. "To so naši atributi, ki so zanimivi za obiskovalce in zaradi katerih se nekateri vedno znova radi vračajo v naše kraje, na Praznik zelja," je povedala predsednica KTD Zali Log Klavdija Škulj. Dodala je, da letošnja letina zelja zaradi vremenskih tegob in škodljivcev ne bo prav obilna. Kljub temu so nekaj glav za prvo pokušino oba dneva ponudili na tržnici, kot običajno pa so hitro pošle.

V okviru Praznika zelja so organizirali še pohod v Sušo. Med pohodom in po njem so za pohodnike pripravili manjšo pogostitev, med drugim z Založanko in zeljnim burekom. "Upam, da že drugo leto pripravimo spet tisti pravi res praznični Praznik zelja v naši 'Deželici sence in zelja' na Zalem Logu. Upamo tudi, da bo tudi letina zelja boljša kot letos," je še poudarila Klavdija Škulj.

Na tržnici seveda ni šlo brez zaloškega zelja.

S pohoda v Sušo

Zgodbe muzejskih predmetov: Kangle za mleko

Ob muzejski stavbi smo postavili zunanjo zbirko s kanglami za mleko.

KATJA MOHORIČ BONČA,
MUZEJ ŽELEZNIKI

IME PREDMETA:

Kangle za mleko, inv. št. ŽE 1546, 1547, 1552, 1553

OPIS PREDMETA

1. material in tehnika: aluminij, emajl
2. mere: 10 l, 5 l
3. leto prihoda v muzej: 2020 in 2021

V Muzeju Železniki hranimo in v novi zbirki tudi razstavljamo kangle za mleko. Posode ali kangle za mleko so bile namenjene prevozu mleka. Tri predstavljene kangle so izdelane iz legirane aluminijaste pločevine. Kangle se dobro zapirajo in se lahko zložijo ena na drugo. Četrta kangla je emajlirana.

V teh posodah so okoliški kmetje prevažali mleko do zadružne prevzemnice mleka, ki je bila v Železnikih. Nekateri kmetje so mleko sami pripeljali do prevzemnice, ponekod pa je bil nekdo iz vasi zadolžen za prevoz mleka več kmetov. Kangle je pobral na dogovorjenih mestih, običajno v lesenih hišicah ob cesti, kamor je prazne kangle tudi vrnil. Kangle so bile podpisane, da ne bi prišlo do zamenjav.

Sredi 50. let 20. stoletja je bila prevzemnica in prodajalna mleka urejena v Plavčevi hiši, kjer je Kmetijska zadruga Martinj Vrh imela svoje prostore. Kasneje se je mlekarna selila na Trnje, še kasneje na Češnjico.

Kangle v vitrini

Ob letošnjih Dnevih evropske kulturne dediščine smo ob muzejski stavbi, na mestu, kjer je bil nekdaj vhod v prevzemnico, postavili zunanjo muzejsko zbirko s kanglami za mleko, ki govori o poti mleka od kmetije do mlekarne.

Jesenska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom

14 dni brezplačnega časopisa

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličen časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnina prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas **je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.**

Pripovedovalski večer

Potekal je v okviru Dnevov evropske kulturne dediščine.

KATARINA PRIMOŽIČ IN KATJA MOHORIČ BONČA
FOTO: **IGOR MOHORIČ BONČA**

S pripovedmi smo potrdili, da je bera zgodb, ki jih povezuje hrana, bogata.

Jesen je čas za topel čaj, debelejše puloverje in zgodbe. Take iz knjig in take iz naših življenj. Prav tako je to čas za Dneve evropske kulturne dediščine (DEKD), ki na svoj način povežejo Evropo. Letošnja tema DEKD je kulinarična in nosi naslov Dober tek! Folklorno izročilo je tudi v Selški dolini bogato z zgodbami o pridelavi, pripravi in postrežbi hrane. O vsem tem smo brali in pripovedovali na zadnji septembrski večer v prostorih Knjižnice Ivana Tavčarja v Železnikih. Povezovalki dogodka in pripovedovalki sva bili Katarina Primožič in Katja Mohorič Bonča.

Sekira nam je padla v med, da smo se po daljšem premoru spet lahko srečali v živo. Da, imeli smo krompir! S pripovedmi smo potrdili, da je bera zgodb, ki jih povezuje hrana, bogata, a se v njih ne cedita le med in mleko. Zgodbe, ki so bogatile ta večer, so bile iz knjig Kar tresla se je od lepote: folklorne pripovedi iz Selške doline (Založba ZRC, Ljubljana, 2017), Ivan Tušek: Pripovedke z Martinj Vrha (Mladinska knjiga, Ljubljana, 1986), Mira Omerzel: Konji, naše pravljice: zgodbe o konjih, konjerejcih in furmanih izpod Soriške planine in Ratitovca (Didakta, Radovljica, 1996), Nekoč je bilo jezero: folklorne pripovedi iz Poljanske doline (2005), iz zbornika Železne niti 12 ter revije Ženski svet (letnik 1, 1923). Še posebno dragocene pa so bile zgodbe, s katerimi so večer zabelile gostje dogodka.

Prvi sklop povedk je govoril o pridelavi hrane. Slišali smo, da stara vedenja velja upoštevati, prav tako pa se obrestuje, če sledimo nasvetom rojenice. Kar pa ne zraste doma, je treba kupiti, in kot pravijo, v trgovinah radi prodajó. Iz spomina smo potegnili – danes bi rekli "trgovski center" na Češnjici, kjer so bile na kupu tri trgovinice: špecerija, tekstilna trgovina in mesnica, zraven pa še gostilna Pri Jelenkotu. V trgovini je bil pult, za pultom pa visoke police z robo. Dobrine so prodajali "na vago". Pripovedovalka se spominja, da je tja kot otrok hodila kupovat tudi bombone in piškote, ki so imeli tako ime kot njen stric – janezove piškote. Trgovka je vedno segla po pravih in ji v škrnicelj zavila janeževe upognjence.

Letošnja tema Dnevov evropske kulturne dediščine, ki potekajo med 25. septembrom in 9. oktobrom, je kulinarična in nosi naslov Dober tek! Folklorno izročilo je tudi v Selški dolini bogato z zgodbami o pridelavi, pripravi in postrežbi hrane. O vsem tem smo brali in pripovedovali na zadnji septembrski večer v prostorih Knjižnice Ivana Tavčarja v Železnikih.

Velja, da kruha ne napravi moka, ampak roka. Recepti se prenašajo iz roda v rod kot družinska dediščina, pri tem se spreminjajo in prilagajajo času in dobrinam, ki so na voljo. Sploh nove nam lahko ob prvi uporabi povzročajo nemalo težav. Slišali smo, da je bilo tako s kuhanjem prave kave v zrnu, za katero so ponekod vedeli samo to, kako je draga.

V zadnjem delu večera pa smo pozornost namenili postrežbi jedi ob različnih priložnostih. Poudarili smo predvsem malice – šolske in delavske. O šolskih veliko piše v Železnih nitih. Tam beremo, da so šolarjem takoj po drugi svetovni vojni dodajali D-vitamin in ribje olje, o rumenem siru UNRA itd. V četrtek pa smo slišali, da so otrokom stregli tudi mleko v prahu ter doživeto pripoved o vračanju iz šole domov, ko so si otroci znali poiskati kakšen sadni priboljšek. Znanih je nekaj povedk o malicah gozdarjev, koscev in grabljic, zgodbe iz tovarniških menz pa še niso zapisane. Večer smo zaključili z gostilniškimi humornimi zgodbami.

Organizatorja dogodka sta bila tudi tokrat Muzejsko društvo Železniki in Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka, Krajevna knjižnica Železniki. Obiskovalci teh večerov vsakič znova – zdaj smo se srečali že tretjič – popestrijo dogodek z novimi zgodbami bogatega snovnega in nesnovnega izročila naših krajev. Lepo nam je bilo!

Ekspanzija v muzejski galeriji

V galeriji Muzeja Železniki si lahko do vključno sobote, 9. oktobra, ogledate razstavo fotomontaž 18-letnega domačina Lana Mohoriča Bonče. Muzejsko društvo Železniki že vabi k ogledu naslednje razstave Ekspanzija, ki jo bodo v galeriji odprli v petek, 15. oktobra, ob 17. uri. S slikami se bo predstavila Tady Divjak z Jesenic. A. Š.

Desete Igre JZR

Začele so se sredi septembra, trajale pa naj bi do konca novembra.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Sredi septembra so se začele jubilejne, 10. Igre JZR, žal brez glasbene prireditve ob odprtju, ki je zaradi prevelikega tveganja in vseh zahtev nismo izpeljali. Prvi konec tedna so se tenisači pomerili v dvojicah, turnir je štel tudi za 40. Športno rekreacijske igre, drugo tekmovanje pa je bil turnir v balinčkanju. Na teniškem turnirju je sodelovalo šest dvojic, prvo mesto je osvojila ekipa M Sore iz Žirov v postavi Simon Pišlar in Robi Vončina, druga je bila ekipa Domela (Matija Šturm, Tine Šturm) in tretja ekipa JZR (Robert Ozanič, Miran Šturm). Pri balinčkanju je bil prav tako v skupnem seštevku meta v tarčo in turnirja posamično najboljši Simon Pišlar, drugi Jože Reya, tretje mesto je osvojil Tomaž Demšar. Naslednji konec tedna so se tenisači pomerili še posamezno. Najboljši je bil Miran Šturm, ki je s tem postal tudi občinski prvak v tenisu za leto 2021. Drugi na turnirju v tenisu je bil Robert Ozanič, tretje mesto pa je zasedel David Pintar.

Ta konec tedna se lahko udeležite tekmovanja v lokostrelstvu ali streljanju z zračno puško in pištolo. Naslednjo soboto, 17. oktobra, v okviru iger JZR taborniki pripravljajo orientacijo za občane, ki je vsako leto zelo dobro obiskana in tekmovalce popelje po naši okolici. Dan pred tem bo turnir v pikadu, ki šteje tudi za zlato čipko in občinsko prvenstvo. Oktobra bo še turnir v namiznem nogometu, novembra pa turnir v taroku, badmintonu, namiznem tenisu in pikadu za dvojice. Desete Igre JZR se bodo predvidoma zaključile 27. novembra s turnirjem v prostih metih in razglasitvijo skupnih rezultatov. Rezultate, fotografije, točne datume in vse drugo o igrah JZR objavljamo na strani Iger JZR na Facebooku.

Podelitev priznanj najboljšim teniškim dvojicam

Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov v Železnikih

Obiščete jo lahko v soboto, 9. oktobra, dopoldne na tržnem prostoru pred pošto.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

V okviru Tedna podeželja na Loškem bo v Železnikih na tržnem prostoru pred pošto to soboto, 9. oktobra, tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov. K nakupu vabljeni od 8. do 12. ure.

V ponudbi bodo sezonsko sadje in zelenjava, kruh, pecivo, mlečni izdelki, domači čaji, dražgoški kruhki, vložena zelenjava, marmelada, med, sirupi, sokovi, mesnine, klekljana čipka, glineni izdelki Varstveno-delovnega centra in še kaj se bo našlo. Najmlajši boste lahko z animatorkami mladinskega centra ustvarjali na delavnici, prav vsi pa si boste lahko ogledali, kako se kujejo žeblji, in tudi sami prijeli za kladivo in preizkusili, kako ste spretni pri kovanju.

Na tržnico, ki bo potekala v okviru 19. Tedna podeželja na Loškem, vabi tudi plakat na oglasnem kozolcu na Češnjici.

Mladinski center Železniki

Sredi oktobra bo ponovno nekoliko bolj sproščeno zaživel.

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Animatorke mladinskega centra so čez poletje iskale nove študente, ki bi želeli delati kot animatorji v mladinskem centru. Javilo se je nekaj deklet, ki imajo željo po tovrstnem delu z mladimi. Lahko vam povemo razveseljivo novico, da bo mladinski center sredi oktobra ponovno nekoliko bolj sproščeno zaživel. Za osnovnošolce animatorke pripravljajo različne delavnice, športne aktivnosti in druženje na prostem. Kot v preteklih letih ponovno odpiramo mladinski center ob torkih, sredah in četrtkih od 13. do 15. ure, ko bo potekalo delo za šolo. Ta termin je namenjen osnovnošolcem od šestega do devetega razreda.
Oktobra praznujemo Teden otroka in v tem mesecu bo potekalo tekmovanje v igri Pobeg iz mesta Železniki. Namenjeno je predvsem srednješolcem in družinam. Najboljša skupina bo za nagrado prejela skupinsko vstopnico za bazen.

V oktobru praznujemo Teden otroka in v tem mesecu bo potekalo tekmovanje v igri Pobeg iz mesta Železniki.

Tekmovanje poteka od 1. do 30. oktobra, znižana cena pa je trideset evrov. V skupini je lahko od dva do šest igralcev, če so mlajši od 15 let, jih mora spremljati odrasla oseba. Prijave sprejemamo na telefonski številki 04 51 47 356 in 051 458 010.

Športna dvorana Železniki

JAVNI ZAVOD RATITOVEC

Kmalu se bo spet odprla športna dvorana z novim, sodobnim športnim podom, certificiranim za največje rokometne in košarkarske dogodke. Ob prenovljeni talni grafiki se bodo športniki lahko ponovno rekreirali in vrhunsko pripravljali na nove športne dosežke. Trenutna sprememba vladnega odloka za področje športa določa, da se športna vadba (treningi, rekreativna vadba, tekmovanja ..., skratka vse oblike športno-gibalne dejavnosti) lahko izvaja brez uporabe zaščitne maske, pri čemer ni treba zagotavljati medosebne razdalje, izvaja pa se lahko v odprtih ali zaprtih prostorih. Nova izjema uporabe zaščitne maske, pri čemer ni treba zagotavljati medosebne razdalje, je dovoljena pod pogojem, da osebe izpolnjujejo pogoj PCT v skladu s tem odlokom, pri čemer otrokom do starosti 15 let ni treba izpolniti pogoja PCT, saj zanje velja splošna izjema. Torej za športne dejavnosti potrebujete le PCT, zato vabljeni na aktivnosti, ki jih pripravljajo vaša društva, športni animatorji in drugi.

www.gorenjskiglas.si

Akcije projekta Aktivno proti invazivkam

Aktivno proti zlati rozgi ter žlezovi nedotiki v Selški dolini. Ob koncu avgusta in v začetku septembra sta bili v okviru projekta Aktivno proti invazivkam organizirani dve prostovoljni akciji odstranjevanja dveh invazivnih tujerodnih rastlin, ki sta med najpogostejšimi v dolini.

JAKA ŠUBIC, LJUDSKA UNIVERZA ŠKOFJA LOKA

Akcija odstranjevanja kanadske zlate rozge na travniku pred vasjo Praprotno

Projekt Aktivno proti invazivkam (API) poteka od septembra 2020 dalje v organizaciji Ljudske univerze Škofja Loka. Projektna partnerja sta še Kmetijsko gozdarski zavod Kranj in Ribiška družina Visoko. V okviru projekta želimo predvsem informirati in ozaveščati čim širši krog prebivalcev obeh dolin in Škofje Loke v zvezi s problemom invazivnih tujerodnih rastlin. Poleg predavanj, različnih promocijskih aktivnosti projekta in popisa invazivk na bregovih obeh Sor smo izvedli tudi nekaj akcij čiščenja in odstranjevanja invazivk. Večino akcij v Poljanski dolini je izvedla Ribiška družina Visoko s svojimi člani in prostovoljci, v Selški dolini pa so poleg vodilnega partnerja in prostovoljcev sodelovali še predstavniki Kmetijsko gozdarskega zavoda Kranj, komunalni delavci KS Železniki in podjetje Prunus.

V Selški dolini sta akciji potekali zadnji dan avgusta in 2. septembra. Prva je bila na slikoviti rumeni njivi ob cesti pred vasjo Praprotno (blizu opuščenega kamnoloma), ki jo je popolnoma prerasla zlata rozga. Biologinja Ana Dolenc je pred puljenjem navzoče seznanila z značilnostmi navedene invazivke, njenim hitrim širjenjem in posledicami, ki jih povzroča s svojim razraščanjem. Pri tem velja poudariti, da je rastlina v Selški dolini med tremi najpogostejšimi invazivkami (ob dresniku in žlezavi nedotiki). Ob popisu, ki je bil v Selški dolini izveden od Zalega Loga do Škofje Loke, je bil prvi vpis rozge že pri cestni tabli Zali Log in v presledkih z bolj ali manj gostimi sestoji se pojavlja ob celotnem toku reke Sore pa tudi po travnikih, gozdnih robovih itd. Dolino bi lahko poimenovali tudi dolina zlate rozge (če zanemarimo še bolj znani in razraščeni dresnik).

V prvi akciji je sodelovalo deset odraslih (sedem prostovoljcev) in sedem otrok ter podjetje Prunus, ki je poskrbelo za odvoz in uničenje rastlin. Z akcijo so odstranili le manjši del obsežnega rastišča, saj je puljenje zahtevno in bi bila potrebna širša akcija, ki bi vključevala lastnike, lokalno skupnost in prostovoljce. V okviru projekta je potekala le pilotna izvedba.

Čiščenje žlezove nedotike v bajerju Mlinščica za pokopališčem v Železnikih

Druga akcija je bila izvedena za pokopališčem v Železnikih. Pred semejenjem smo populili žlezovo nedotiko v bajerju Mlinščica. Ob napovedi, da se bo v kanal spustila voda, je bilo puljenje smiselno predvsem zato, da rastlin in semen ne odnese naprej po vodotoku in po Sori navzdol. Pri puljenju je sodelovalo pet oseb, med njimi je bila ena prostovoljka. Tudi nedotiko je podjetje Prunus odpeljalo na uničenje.

Projekt API se izteka 31. marca 2022. Do takrat bo še veliko izobraževanj in predstavitev rastišč obeh dolin. Na podlagi usvojenega znanja je predvsem na lastnikih in lokalnih skupnostih, da v prihodnjem letu skušamo narediti več pri akcijah odstranjevanja in preprečimo širjenje rastlin, ki spreminjajo podobo krajine in marsikje povzročajo škodo na kmetijskih površinah.

Zahvaljujoč dvigalu je zaživel polnejše

Sončki dobrote so uspešno izpeljali še eno dobrodelno akcijo, v kateri so Aleksandru Čufarju pomagali do hišnega dvigala. Fotografski mojster je zdaj precej samostojnejši.

ANA ŠUBIC

Z izgradnjo nadstreška ob vhodu v hišno dvigalo, ki so ga postavili spomladi, so se pred kratkim končala dela v okviru dobrodelne akcije za Aleksandra Čufarja. Spomnimo: fotografski mojster iz Železnikov je sladkorni bolnik, ki se sooča s Charcotovo artropatijo oz. hudim zapletom diabetičnega stopala. Zaradi čedalje večje gibalne oviranosti so se člani sekcije Sončki dobrote pri KUD France Koblar lani odločili, da sprožijo akcijo zbiranja pomoči za postavitev hišnega dvigala, ki so se ji pridružile še nekatere druge organizacije.

Največ sredstev za izgradnjo dvigala, ki je stala skoraj 41 tisoč evrov, je bilo zbranih v odmevni akciji Sončkov dobrote, in sicer kar 32 tisoč evrov. Karitas Železniki je zbrala 3925 evrov, tisoč pa jih je prispeval še Lions klub Škofja Loka. Nekateri prijatelji in sorodniki so denar podarili tudi Čufarju osebno, na pomoč pa so mu priskočili še številnimi mojstri, ki so pri gradnji dvigala svoje delo opravili brezplačno, med njimi tudi nekateri člani Sončkov dobrote in njihovi prijatelji. Ob gradnji dvigala je bilo opravljenih vsaj 250 ur prostovoljnega dela.

Dvigalo je Aleksandru občutno olajšalo izhode iz hiše, saj mu ni več treba premagovati stopnic.

Ob vhodu v dvigalo so pred kratkim postavili še nadstrešek.

Pred kratkim so ob vhodu v dvigalo zgradili še nadstrešek, pod katerim je prostor tudi za eno vozilo. To Čufarju omogoča, da lahko ob dežju in v zimskih razmerah varno vstopa v dvigalo in izstopa iz njega ter se po suhem odpravi do avtomobila. Računov za nadstrešek še ni prejel, kljub temu pa predvideva, da bo zbrana pomoč zadoščala za pokritje celotne investicije.

"Dvigalo je že nekaj časa v polni uporabi. Izjemno hvaležen sem vsem, ki so mi kakorkoli priskočili na pomoč, ter seveda organizatorjem dobrodelnih akcij: Aleksandru Blazniku, ki vodi Sončke dobrote, in Mateji Tušek iz Karitas. Z izjemo dvigala so vsa dela opravili domači izvajalci. Velika zahvala gre tudi Minci in Bojanu Rihtaršiču ter Jerneju Hudolinu, ki so si zamislili in sprojektirali vse ureditve, povezane z dvigalom in nadstreškom," je poudaril Čufar. Dvigalo mu je občutno olajšalo izhode iz hiše, saj mu ni več treba premagovati stopnic. Da je lahko še bolj samostojen, mu je družina pred nekaj meseci kupila invalidski električni skuter, s katerim se lahko povsem sam odpravi do prijateljev in po opravkih v okolici. Na skuter rad vzame tudi fotoaparat in spotoma "ujame" kakšen zanimiv motiv.

NOVE DOBRODELNE AKCIJE ZA ZDAJ NE BO

Tudi člani sekcije Sončki dobrote so zadovoljni, da je Čufar po novem bistveno bolj mobilen in da kljub zdravstvenim težavam ostaja pozitiven in nasmejan. "Veseli smo, da je dobrodelna akcija tako uspela. Prav vsem se zahvaljujemo za njihove prispevke," je dejala članica sekcije Majda Tolar.

Dobrodelne akcije, ki jih je običajno spremljal koncert, so Sončki dobrote tradicionalno prirejali konec novembra. "Tako kot lani tudi letos dobrodelnega koncerta zaradi negotovih časov ne načrtujemo. Prav tako ne bomo sprožili nove akcije zbiranja pomoči, saj nismo zaznali, da bi jo kdo nujno potreboval, prav tako nismo prejeli kakšne pobude v zvezi s tem. Sončki dobrote bomo kljub temu še naprej delovali in spremljali razmere. Če bomo videli, da je kdo v stiski, se bomo ustrezno odzvali in pomagali," je obljubila Majda Tolar.

Od nekdaj rada pomaga

Za prostovoljno delo pri Rdečem križu, kjer je aktivna že šestdeset let, je Tončka Galjot, predsednica Krajevne organizacije Češnjica, prejela številna priznanja. Junija je bila med najzaslužnejšimi prostovoljci, ki so jim podelili plakete Državnega sveta RS za leto 2020.

ANA ŠUBIC

"Plaketa Državnega sveta mi je v izredno čast," je upravičeno ponosna Tončka Galjot. Plaketo je prejela na predlog Območnega združenja Rdečega križa Škofja Loka, in sicer kot zaslužna prostovoljka na področju krvodajalstva, skrbi za starejše in humanitarnih dejavnosti. V okviru Rdečega križa Slovenije (RKS) je že od leta 1960 včlanjena v Krajevno organizacijo (KO) Češnjica in ima tako za seboj že dobrih šestdeset let prostovoljnega dela. Leta 1963 je prevzela tajništvo, leta 2005 pa je postala še predsednica KO Češnjica. Hvaležna je, da ji zdravje pri 79 letih še dopušča, da je lahko tako dejavna in pomaga drugim, ne skriva pa, da si želi, da bi jo nekdo zamenjal na mestu predsednice.

Tončka Galjot je za svoje prostovoljno delo junija prejela tudi plaketo Državnega sveta, ki jo ji je izročil njegov predsednik Alojz Kovšca. / Foto: osebni arhiv

NEKATERI SKRIVAJO TEŽAVE

"Prostovoljstvo živim in delam. Poleg družine je to moja največja naloga in v veliko veselje mi je, če mi uspe pomagati," je povedala Tončka. Ob tem si želi, da bi bilo pomoči potrebnih občanov čim manj, da bi vsi imeli delo in vsaj osnovne življenjske dobrine. Čeprav po vseh teh letih humanitarnega dela dobro pozna domačine in njihove potrebe, se najbolj boji, da bi koga v stiski spregledali. "Nekateri namreč svoje težave skrivajo, zato jih skušamo prepoznavati, hkrati pa moraš biti pozoren tudi na takšne, ki skušajo humanitarno pomoč izkoriščati," je še dodala.

Tončka Galjot je od leta 2005 predsednica Krajevne organizacije Rdečega križa Češnjica, kjer je bila pred tem več kot štirideset let tajnica. Za dolgoletno prostovoljno delo je prejela številna priznanja. / Foto: Ana Šubic

Čeprav po vseh teh letih humanitarnega dela dobro pozna domačine in njihove potrebe, se najbolj boji, da bi koga v stiski spregledali. »Nekateri namreč svoje težave skrivajo, zato jih skušamo prepoznavati, hkrati pa moraš biti pozoren tudi na takšne, ki skušajo humanitarno pomoč izkoriščati.«

Že vsa leta skrbi za tajniška opravila, pisanje zapisnikov in hrambo obsežnega arhiva, ki obsega dokumentacijo vse od leta 1957 dalje. Omeniti velja, da je aktivno sodelovala tudi z dr. Tonetom Koširjem pri zbiranju prispevkov za knjigo Rdeči križ – 100-letnica prostovoljne dobrodelnosti na Loškem.

Rdečemu križu se je pridružila po opravljenem zdravstvenem tečaju. Predsednik KO Železniki France Šmid in predsednik KO Češnjica Filip Bernik sta takrat povabila mlada dekleta, naj se pozimi udeležijo zdravstvenega tečaja. Predaval jim je dr. Rešek. Po nekaj letih je na mestu tajnice Tončka zamenjala Minko Žbontar, pred 16 leti pa je po smrti predsednika Filipa Bernika prevzela še njegovo funkcijo. Za dolgoletno prostovoljno delo je prejela številna priznanja.

POMOČ PO POPLAVAH EDEN NAJVEČJIH IZZIVOV

Pri dolgoletnem prostovoljnem delu ji je enega največjih izzivov predstavljala pomoč po poplavah leta 2007. Takrat je skoraj dva meseca usklajevala delovanje kriznega centra, ki so ga ustanovi-

li po poplavah, in skrbela za pravično razdelitev prispele materialne pomoči. "Bilo je naporno in stresno obdobje," priznava. Njena takratna prizadevanja je prepoznal tudi RKS in ji podelil najvišje priznanje – plaketo.

RKS je Tončko v preteklosti nagradil tudi z bronastim in srebrnim znakom, posebnim priznanjem, da s pomočjo humanosti premaguje stiske drugih, ter priznanjema za zasluge pri krvodajalstvu in za dolgoletno plemenito delo pri razvoju krvodajalstva na Slovenskem. Organizaciji krvodajalskih akcij namenja posebno pozornost in so po številu darovalcev v državnem vrhu. Tega ne bi bilo brez razumevanja večjih krajevnih podjetij do njihovih zaposlenih, ki darujejo kri, je poudarila. Krvodajalka je bila tudi sama; kri je darovala tridesetkrat, nazadnje leta 2002 pri svojih 61 letih. Prejela je tudi priznanje za požrtvovalno delo v škofjeloški območni organizaciji RKS, v kateri je bila vrsto let v upravnem odboru ter v komisijah za socialno dejavnost, za krvodajalstvo in za starejše, sedaj pa je predsednica nadzornega odbora.

Upravičeno je ponosna tudi na občinsko priznanje za življenjsko delo prostovoljcev, ki ga je prejela leta 2017, v svoji bogati zbirki pa ima tudi priznanje, ki ga ji je podelilo Alplesovo gasilsko društvo. Zaposlena je bila v Alplesu, kjer je bila tajnica tehničnega direktorja ter je skrbela tudi za omarice prve pomoči in marsikdaj priskočila na pomoč sodelavcem ob manjših nezgodah.

PROSTOVOLJSTVO SO JI PRIVZGOJILI STARŠI

"Prostovoljstvo so mi privzgojili že starši. Opazovala sem mamo in očeta, kako sta spremljala dogajanje na Češnjici in v okolici ter pomagala, če je bilo treba," se spominja sogovornica, ki izvira iz Boškove kmetije na Češnjici. Od malega je bila vajena poprijeti za delo. V mladih letih je pomagala na domači kmetiji, nato se je zaposlila, se usposabljala ob delu in po letu 1967 ustvarila družino ter zgradila hišo. Kljub vsemu ji je vselej uspelo najti tudi čas za prostovoljstvo. "Povsod sem bila pripravljena sodelovati. Rada sem priskočila na pomoč, če je bilo kje treba pomagati," je razložila Tončka, ki je tudi članica upokojenskega, turističnega in muzejskega društva, zgodovinske skupine ter skupine za samopomoč starejših Zimzelenke.

Skupina za samopomoč starejših Zimzelenke na obisku v dvorcu na Visokem / Foto: Ani Šuštar

VESELA BI BILA DODATNIH PROSTOVOLJCEV

Največji pečat že vrsto let pušča pri Rdečem križu. KO Češnjica pokriva kraje vse do Rudna, Dražgoš, Podlonka, Prtovča in Studena, po letu 1990, ko je zamrlo delo KO Železniki, pa tudi območje KO Železniki z okolico in Zali Log. "Imam okoli 15 sodelavk, pokrivamo celotno območje in spremljamo potrebe občanov, vesela pa bi bila dodatnih prostovoljk in prostovoljcev. Sodelujemo z občino in njeno socialno službo, pomaga nam podmladek Osnovne šole Železniki. Strokovno pomoč nam nudi Območno združenje RK Škofja Loka. Pomaga nam pri razdelitvi prehrambnih paketov, saj v občini nimamo ustreznih prostorov, da bi jih hranili. Mislim, da bi si zaslužili svoje prostore – tudi za potrebe hranjenja arhiva in izvedbo sestankov, ki jih moramo sedaj organizirati na domu," je opozorila.

Upa, da se razmere, povezane s koronavirusom, ne bodo izrazito poslabšale in da bodo možni obiski ostarelih ter bolnih, saj je marsikdo od njih med epidemijo še bolj občutil osamljenost. V sodelovanju z OŠ Železniki vsako leto poskrbijo, da občane nad 75 let decembra razveselijo voščilnice. Gre za majhno pozornost, ki marsikomu zelo polepša praznike. "Mnogi mi povedo, da je bila to edina voščilnica, ki so jo prejeli," nam je zaupala.

»Prostovoljci Rdečega križa delamo prostovoljno ne glede na narodnost, vero, prepričanje. V vseh teh letih nisem nikoli gledala na to, kakšnega prepričanja je nekdo, in tudi sama nisem nikoli doživela, da bi me kdo zaradi vere in mojih nazorov osebno žalil. Dobri ljudje so na eni in drugi strani.«

DRŽAVA BI MORALA BOLJ POMAGATI

Država bi po mnenju predsednice KO Češnjica morala narediti več za ljudi v stiski. "Ob centrih za socialno delo in drugih državnih službah je preveč odgovornosti na prostovoljcih. Ko je treba takoj ukrepati, smo prostovoljci Rdečega križa, Karitas, gasilci, Civilna zaščita ... prvi na tapeti. Te stvari bi morale biti urejene drugače," je prepričana.

Moti jo, da Rdeči križ nekateri dojemajo kot "rdečo" organizacijo. Ustanovljena je bila že leta 1863 v Švici. "V Železnikih je dr. Valerija Strnad že leta 1934 ustanovila občinski odbor Rdečega križa. Po vojni je bil prvi predsednik Janko Benedičič, tajnik France Šmid in blagajnik Blaž Gortnar. Dejstvo je, da prostovoljci Rdečega križa delamo prostovoljno ne glede na narodnost, vero, prepričanje. V vseh teh letih nisem nikoli gledala na to, kakšnega prepričanja je nekdo, in tudi sama nisem nikoli doživela, da bi me kdo zaradi vere in mojih nazorov osebno žalil. Dobri ljudje so na eni in drugi strani," je še poudarila.

S Prostoferjem največkrat do zdravstvenih ustanov

Mineva leto dni od uvedbe projekta Prostofer v občini Železniki. Vozniki so opravili 123 brezplačnih prevozov starejših, v glavnem do zdravstvenega doma in bolnišnic.

ANA ŠUBIC, FOTO: **PRIMOŽ PIČULIN**

Sredi oktobra bo minilo eno leto, odkar v Železnikih poteka projekt Zavoda Zlata mreža Prostofer – izboljšanje trajnostne mobilnosti na socialnem področju v občini Železniki. Gre za vseslovenski projekt, ki zagotavlja brezplačen prevoz starejšim s pomočjo voznikov prostovoljcev. Občina je za potrebe izvajanja projekta najela električni avto. Kot je pojasnila občinska svetovalka za družbene dejavnosti Martina Logar, so vozniki do konca septembra opravili 123 prevozov, od tega 65 v bolnišnico, 56 v zdravstveni dom, enega v lekarno in en drug prevoz. "Možno je uporabiti tudi prevoz na banko, pošto, trgovino, občino, upravno enoto, pokopališče, dom upokojencev. Brezplačni prevoz lahko uporabite tudi za prevoz na cepljenje proti covidu-19, ki bo potekalo ob ponedeljkih med 17.30 in 18. uro od 18. oktobra dalje v Železnikih," je pojasnila Logarjeva.
Prevozi v okviru projekta Prostofer so v prvi vrsti namenjeni tistim starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov in imajo nizke mesečne dohodke pa tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi. Starejši, ki bi potrebovali prevoz, morajo sicer vsaj tri dni prej poklicati na brezplačno številko 080 10 10, ki je na voljo vsak delavnik med 8. in 18. uro. V klicnem centru bodo zabeležili podatke klicatelja in lokacijo prevoza ter obvestili prostovoljnega voznika. Prevoze opravljajo od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro, izjemoma pa se lahko dnevi in ure tudi prilagodijo potrebam uporabnikov.

Električno vozilo, s katerim prostovoljni vozniki opravljajo brezplačne prevoze starejših

V občini Železniki je od maja letos na voljo enajst t. i. prostoferjev, ki se glede na svoj prosti čas lahko primerno razporedijo in niso preveč obremenjeni. "V imenu uporabnikov se jim zahvaljujemo za njihov podarjeni prosti čas in dobro voljo. Hvala tudi Zavodu Zlata mreža in direktorju Mihi Bogataju za idejo o projektu, za širitev projekta po Sloveniji in za vso organizacijo ter posredovanje med uporabniki in izvajalci, saj brez njih projekta ne bi bilo," je poudarila Logarjeva.

Pomembno zgodnje odkrivanje raka dojk

Ob rožnatem oktobru, mednarodnem mesecu ozaveščanja o raku dojk, v Združenju Europa Donna Slovenija z različnimi dejavnostmi ozaveščajo o raku dojk in opozarjajo na pomen zdravega načina življenja in zgodnjega odkrivanja bolezni.

ANA ŠUBIC

Skrb za zdravje je izredno pomembna tudi v času epidemije covida-19, zato v Združenju Europa Donna Slovenija poudarjajo, da v tem času ne smemo pristati na slabši dostop do zdravstva in pravočasne diagnostike, da se je treba odzvati vabilom presejalnih programov ter biti pozoren na morebitne zdravstvene težave.
Rak dojk je najpogostejša oblika raka pri ženskah, zbolijo pa lahko tudi moški. Po podatkih Registra raka za Slovenijo je v letu 2018 za rakom dojk zbolelo 1.527 oseb, od tega 1.516 žensk in 11 moških, umrlo pa 473 žensk in 5 moških. "Rak dojk je dobro ozdravljiv, če je odkrit dovolj zgodaj. Za zmanjševanje umrljivosti je izjemno pomembno predvsem ozaveščanje, zgodnje odkrivanje bolezni in takojšnje učinkovito ter vsaki bolnici prilagojeno zdravljenje," poudarjajo.
Vodja Registra in klicnega centra programa Dora z Onkološkega inštituta Ljubljana Katja Jarm je predstavila OnKOvid, spletno platformo, ki prikazuje vpliv epidemije covida-19 na onkološko zdravstveno varstvo. "Podatki kažejo, da je drugi val epidemije manj vplival na breme raka v Sloveniji kot prvi val. Razloga za upad števila napotitev na onkološke obravnave v prvem valu epidemije v celoti ne poznamo, je pa gotovo splet več dejavnikov. Morda se ljudje s svojimi nespecifičnimi težavami, ki pa lahko že kažejo na raka, ne obračajo na svojega zdravnika. Tudi zdravstveni sistem ni enako dostopen, kot smo bili navajeni prej. V prvem valu so bili za dobra dva meseca ustavljeni tudi presejalni programi, s katerimi skrbimo za zgodnje odkrivanje raka;" je dejala Jarmova in dodala: "Imamo odličen pripomoček, 12 priporočil proti raku, ki temeljijo na številnih znanstvenih dokazih. Mednarodna organizacija za raziskave raka ocenjuje, da bi bilo mogoče preprečiti skoraj polovico vseh smrtnih primerov zaradi raka v Evropi, če bi vsi upoštevali ta priporočila. Udeležujte se presejalnih pregledov za raka."

Starost je lahko lepa samo, če jo sprejmemo

Prvi oktober – mednarodni dan starejših ljudi nas nagovarja, da se ustavimo ob tem ali onem pomembnem spoznanju za zdravo in kakovostno staranje ali za lepo sožitje z bližnjimi.

PROF. DR. JOŽE RAMOVŠ, PREDSTOJNIK INŠTITUTA ANTONA TRSTENJAKA ZA GERONTOLOGIJO IN MEDGENERACIJSKO SOŽITJE

Letos se ustavimo pri svojih letih in pri tem, kako doživljamo samega sebe. Ko ima človek za seboj sedem ali osem desetletij življenja, se počuti drugače kakor pri štiridesetih letih. Pravimo, da za zadovoljstvo z življenjem, s seboj in svetom niso pomembna leta, ampak glava in srce. To je res, prav tako pa je res, da so noge v poznejših letih težje, spretnost manjša, pozabljivost večja in še kak starostni dodatek dobimo.

Najpomembnejše spoznanje o duševnem zdravju v starosti je najbrž misel, ki smo jo dali za naslov: starost je lahko lepa samo, če jo sprejmemo. Pogoj za zadovoljno starost je to, da sprejem svoja leta in vse, kar mi prinašajo. Prijetno in neljubo. Da imam vse to rad, ker je moje, ker sem vse to jaz. Če vse to spoznam in zavestno sprejemam, lahko smiselno oblikujem, koliko zmorem, kolikor ne morem, pa vzravnano nosim – po pregovoru: Drevesa umirajo stoje.

Veliko ljudi iz naše upokojenske generacije ne sprejema svojih let in tega, kar nam prinašajo. Ko me vrstniki vprašajo, kako se imam, rad rečem: Letom primerno – 75 jih bom imel, mlad gotovo ne bom umrl! Takoj dobim oster opomin: Jože, tako pa ne

Kaj je smisel življenja v starosti? V starosti zorimo tako, da sprejemamo vsa svoja leta in vse svoje življenjske izkušnje – dobre in slabe. Da dobre izkušnje spoliramo v bisere, ki se jih veselimo, smo nanje ponosni in zanje hvaležni. Da slabe življenjske izkušnje mirno pustimo na kompostu, da pregnijejo – ko se to zgodi, se iz njih sproščeno učimo živeti sami in bližnji ob nas. Da smo dejavni in živahni v skrbi zase in za druge, kolikor nam dopuščajo moči in razmere. Da zaupamo v prihodnost.

smeš misliti! Stari pa še nismo! Če se mi zdi primerno, nadaljujeva pogovor v stilu: No, jaz sem hvaležen, da sem dočakal ta leta. Vesel sem, da je šlo doslej vse kar dobro. Upam, da bo tako tudi naprej! In najin pogovor je čedalje bolj na skupni valovni dolžini.

Zakaj so mnogi starejši ljudje zagrenjeni, da vse gledajo črno, da so težavni sami sebi in drugim? Odgovor ne more mimo dejstva, da ne sprejemajo svojega staranja. Niso stvarni, niso realisti. Živijo v iluziji o sebi. Podobno kakor nekateri mladi, ki namesto da bi svoje moči vpregli v izzive samostojne odraslosti z odgovornim delom, učenjem, ljubeznijo ..., silijo – kot vešče v ogenj – v iluzijo stalnega dobrega počutja in segajo po mamilih, opijanju, razbijaštvu v skupnosti. Če starajoči se človek ne sprejema izziva svojega zorenja ob kopičenju let in pojemanju moči, dela sebi škodo, bližnjim pa težave – enako kakor mlad razvajenec. Smisel starosti je precej drugačen, kakor je v mladih letih. Mlad človek ga uresničuje, ko sprejema osebno odgovornost zase, za svoje poklicno delo in družino. Kaj je smisel življenja v starosti? V starosto zorimo tako, da sprejemamo vsa svoja leta in vse svoje življenjske izkušnje – dobre in slabe. Da dobre izkušnje spoliramo v bisere, ki se jih veselimo, smo nanje ponosni in zanje hvaležni. Da slabe življenjske izkušnje mirno pustimo na kompostu, da pregnijejo – ko se to zgodi, se iz njih sproščeno učimo živeti sami in bližnji ob nas. Da smo dejavni in živahni v skrbi zase in za druge, kolikor nam dopuščajo moči in razmere. Da zaupamo v prihodnost. Da se učimo od mlajših, od vrstnikov in iz kulturnega zaklada človeštva. Da prepuščamo svoje znanje in imetje rodu, ki bo razvijal človeško kulturo in svet za nami. Skratka: da se učimo tisočletne modrosti, ki jo je nedavno potrdilo znanstveno raziskovanje: biti zavestno pozornejši na dobro kakor na slabo – najti v sebi, v drugih in v razmerah pet lepih in dobrih stvari na eno slabo.

Takšno sprejemanje sebe je pogoj za lepo starost. Naučiti se ga zahteva vsaj toliko truda, kakor naučiti se tujega jezika. Splača pa se. Saj imamo vse svoje človeške zmožnosti zato, da skrbimo za smiselno življenje in sožitje. Če to uresničimo vsaj v starosti, se nam na koncu uresniči srčna želja našega pesnika Gradnika: Ko odpadem, naj odpadem zrel!

Naročnik in plačnik: občina Železniki, Češnjica 48., Železniki

Prepoznaj, prisluhni in podpri

Šesti oktober so lani razlgasili za evropski dan neformalnih oskrbovalcev. V Sloveniji je to vsak deseti posameznik. V času epidemije se je njihovo število še povečalo.

ANA RAMOVŠ, DR. MED., INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA ZA GERONTOLOGIJO IN MEDGENERACIJSKO SOŽITJE

Vsak dan več kot 44 milijonov družinskih članov, prijateljev in znancev po Evropi skrbi za onemogle, bolne ali invalidne svojce, prijatelje in znance. S svojim delom zagotavljajo kar 80 odstotkov oskrbe. Strokovno te ljudi imenujemo družinski ali neformalni oskrbovalci. V Sloveniji je to vsak deseti posameznik. Ocenjujemo pa, da se je v času epidemije njihovo število še povečalo. Prav tako so se zaostrile njihove težave.

POLOŽAJ OSKRBOVALCEV SE JE POSLABŠAL

Nedavno poročilo Eurocarers ter raziskovalne skupine IRCCS-INRCA o vplivu pandemije jasno kaže, da se je položaj oskrbovalcev vidno poslabšal. Velikokrat prepuščeni sami sebi, so neformalni oskrbovalci postali bolj osamljeni, ranljivi in nevidni kot kdaj koli prej. Več kot 60 odstotkov vprašanih oskrbovalcev je tako poročalo, da se zaradi pandemije počuti preobremenjenih, in le 17,5-odstotka oskrbovalcev je imelo občutek, da je bilo njihovo delo med epidemijo cenjeno. Hkrati vemo, da evropski sistem dolgotrajne oskrbe brez neformalnih oskrbovalcev ni vzdržen. Preprosto nimamo niti dovolj denarja niti človeških virov, da bi vso oskrbo zagotovili formalno. Zato je potrebno sodelovanje. In zato je sedaj skrajni čas, da prepoznamo velikanski prispevek neformalnih oskrbovalcev v družbi in jim pomagamo. Neformalne oskrbovalce je treba priznati kot bistvene partnerje pri oskrbi in izboljšati vsakodnevno življenje tako oseb, ki potrebujejo oskrbo, kot njihovih oskrbovalcev. Upamo, da bo prvi korak na tej poti Zakon o dolgotrajni oskrbi, ki je trenutno v pripravi.

Naročnik in plačnik: občina Železniki, Češnjica 48., Železniki

NASVETI IN BREZPLAČNA IZOBRAŽEVANJA

Lani je Evropska krovna organizacija za neformalne oskrbovalce Eurocarers s svojimi članicami, med katerimi je tudi Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, razglasila 6. oktober za Evropski dan neformalnih oskrbovalcev. Letos smo akcijo nadaljevali z geslom Prepoznaj, prisluhni in podpri! Akciji ozaveščanja in dogodkom, ki so potekali v sodelovanju s Slovenskim združenjem neformalnih oskrbovalcev, je bilo možno slediti na strani Družinski oskrbovalci na Facebooku. Prav tako vabimo vse, ki potrebujete nasvet glede oskrbe bližnjih ali bi se želeli udeležiti brezplačnega izobraževanja, da nas pokličete na telefonsko številko: 064 299 599, ki obratuje vsak dan med 8. in 20. uro.

IZKUŠNJA DRUŽINSKE OSKRBOVALKE

Objavljamo resnično izkušnjo družinske oskrbovalke.

"Zbudim se brez budilke vsak dan ob istem času. Ura je pol šestih in zunaj je še trda tema. Najraje bi še malo zaspala, ampak si tega ne morem privoščiti. Moji domači bodo šli na delo in potrebujejo zajtrk. Počasi eden za drugim pridejo v jedilnico, skupaj nekaj pojemo, spijemo čaj in kavico, si izmenjamo nekaj besed in potem gre vsak svojo pot.

V zgornjem nadstropju še sladko spita visoko noseča snaha in triletna vnukinja. V kurilnici zakurim centralno, da jima bo toplo. Razmišljam, kaj bi skuhala za kosilo in iz skrinje vzamem meso. Ura neusmiljeno hiti. Preoblečem se in se odpeljem v bližnji kraj, kjer me čakajo trije pomoči potrebni. Od doma jim peljem košarico sadja.

Potrkam in vstopim z glasnim 'dobro jutro'. V hiši me čaka oče, ki je paraplegik, in mama s hudo sladkorno boleznijo in srčna bolnica ter njuna hči, ki je zaradi dolgoletne skrbi za starše psihično zbolela. Pričaka me tudi njen pes, ki ji pomeni vse na svetu. Hči je pripravila zajtrk, ki ga oče in mama pojesta v postelji. Midve skupaj spijeva kavico. Poberem in pospravim copate, nogavice in podobno, kar je kuža raznesel po celi hiši.

Kot vsak dan najprej uredim mamo. Treba je zamenjati plenico, jo umiti, obleči in obuti. Noge so že zjutraj zelo otekle. Med delom jo poslušam, kdo vse jo je včeraj obiskal, kako so ji pokradli odeje in podobno – kar seveda ni res. Demenca dela svoje. Povem ji, da bom obiskala te ljudi in prinesla odeje nazaj. Pomirjena počasi vstane in gre s 'hodalico' v kuhinjo.

Obrnem se na drugo stran, kjer leži oče. Toliko časa že hodim k njim, da točno vem, kakšne volje je. Včasih gleda grdo in mu ni všeč, da ga bom spet obračala po postelji. Včasih pa mi podari nasmeh in mi z desno roko, ki je delno gibljiva, nagaja. Pripra-

vim si svežo vodo, krpice, kopel, mleko za telo, brisačo, svežo pižamo ... Pobožam ga po glavi in nasmehne se mi. S težavo slečem zgornji del pižame, saj je popolnoma negiben in ima več kot sto kilogramov. Umijem in uredim zgoraj. Na vrsti je spodnji del. Zamenjam plenico, uredim kateter in ga oblečem in obujem. Spet ga obrnem ne levi bok in podenj pogrnem mrežo za dvigalo. Pripeljem dvigalo in ga počasi dvignem. Tega ne mara in vsak dan govori: 'Ne, ne!' Vem, da ga jermeni mreže tiščijo, a ne da se drugače. Pripravim voziček, narejen posebej zanj. Vse mora biti natančno narejeno, da lepo pokonci sedi. Počasi ga spustim v voziček. Uspelo mi je, sedi lepo naravnost in pokonci. S težavo ga odpeljem v kuhinjo, saj so vrata ozka in ostane mi le nekaj centimetrov, da zapeljem voziček skozi vrata. Spet ugotovim, da sem vsa premočena. Malo se osvežim in začnem pripravo hrane. Naribam in narežem sadje. Mama in hči jesta sami, očeta pa je treba hraniti z žličko. Sadje z veseljem pojedo, jaz pa že hitim s pripravo kosila. Najraje imajo nekaj na žlico. Ko se kuha, je treba pripraviti postelje. Največkrat je treba rjuhe zamenjati. Perila je ogromno. Pralni stroj in sušilec delata vsak dan dvakrat.

Kosilo je kuhano in poskrbim, da so vsi siti. Po kosilu hči pomaga pri zlaganju perila in pospravljanju kuhinje. Oče, mama in jaz pa ponovimo jutranji obred z razliko, da se zdaj vračata v postelje. Razmišljam, ali sta dobila vsa zdravila in ali sem kaj pozabila narediti.

Ura je že več kot ena. Poslovim se in kot vedno slišim: 'Da ne boš jutri pozabila priti.' Nasmehnem se, jih nežno pobožam in grem. Hči me pospremi in reče:' 'Kaj bi jaz brez tebe!' Vesela sem njenih besed, vesela, ko me oče med kuhanjem vleče za majico ali pa si mečeva toaletne robčke in se zraven nagajivo smeji. Ne zaveda se, da tako roko tudi razgibava. Vesela sem maminih neverjetnih zgodb in utrujena se odpeljem domov. Treba je poskrbeti za domače, skuhati kosilo, oprati perilo in imeti čas tudi za crkljanje vnukov. Jutri pa bo spet nov dan."

NAJVEČJA ŠOLA ČLOVEŠKE SOLIDARNOSTI

Če ste pozorni in prisluhnete ljudem okoli sebe, boste verjetno slišali še kakšno zgodbo o skrbi in pomoči. Neformalni oskrbovalci so namreč med nami, so naši sorodniki, prijatelji, sosedje, znanci. Iz njihovih zgodb veje teža opravkov – pa tudi zadovoljstvo in osebnostna moč. Prav je, da tiste, ki oskrbujejo, ki to zmorejo in želijo, podpremo z ureditvijo njihovega položaja z Zakonom o dolgotrajni oskrbi in s priznanjem. Mogoče lahko izkoristimo ta mesec, da jim povemo, da smo opazili njihovo delo, da jim, če zmoremo, ponudimo pomoč. Navadno ni treba veliko: morda skočimo zanje ali njihove oddaljene starše v trgovino, morda za uro popazimo na njihovo dementno mamo ... Skrb za onemogle je namreč največja šola človeške solidarnosti in v njej smo vsi učenci.

Skupina neformalnih oskrbovalk v občini Železniki

MARTINA LOGAR, OBČINA ŽELEZNIKI

Skupina neformalnih oskrbovalk v občini Železniki se že dve leti redno srečuje in omogoča izmenjavanje dobrih izkušenj za reševanje izzivov, ki jih oskrba na domu prinaša neformalnim oskrbovalcem. Če ste tudi vi neformalni oskrbovalec (oskrbujete starejšega družinskega člana, prijatelja, soseda) in bi se želeli pridružiti skupini, lepo vabljeni; za več informacij lahko pokličete Dragico Černe na tel. št. 041 961 438.

Skupina Francetovi orgličarji ponovno zelo aktivna

V letošnjem letu je skupini Francetovi orgličarji kljub epidemiološkim razmeram uspelo nastopiti na Hrvaškem, jeseni 2020 pa izdati prvo zgoščenko Tu smo mi doma.

OLGA OBLAK, VODJA SKUPINE

V času omejitev nastopov v živo zaradi epidemioloških razmer je skupina sodelovala na spletni prireditvi – 22. Mednarodnem festivalu Ah te orglice, ki se je odvijal na spletnih platformah YouTube kanalu in Facebook strani JSKD, območna izpostava Trebnje. Drugi spletni nastop je potekal na spletni strani KUD-a, in sicer sodelovanje na prvomajski proslavi, ki ga je pripravil KUD France Koblar Železniki.

V drugi polovici leta, ko so se razmere glede možnosti nastopov v živo nekoliko sprostile, so sodelovali na več dogodkih v živo. Na povabilo PD za Selško dolino Železniki so na Jakobovo nedeljo, 25. julija, Francetovi orgličarji sodelovali v kulturnem programu ob odprtju zimskega bivaka na Ratitovcu. V programu sta sodelovala tudi tenorist Janez Lotrič in Ansambel dveh dolin. Za skupino Francetovih orgličarjev je bil to prvi nastop na taki nadmorski višini in dostopen le peš.

Francetovi orgličarji v družbi tenorista Janeza Lotriča na Jakobovo nedeljo, 25. julija, na Ratitovcu, kjer so sodelovali v kulturnem programu ob odprtju zimskega bivaka.

V začetku avgusta na odprtju razstave slikarja Berka

Najpomembnejši nastopi pa so se za Francetove orgličarje zgodili v hrvaškem Zadru, in sicer so nastopili na dveh kulturnih mednarodnih prireditvah. Dogodki so potekali ob koncu julija na Trgu Petra Zoraniča. Zadnji petek v juliju je potekalo šesto tradicionalno srečanje glasbenikov in plesalcev tradicijske kulture iz različnih predelov Hrvaške, BiH in Slovenije. Dan kasneje pa je potekala že šesta Cvitarijada, tradicionalno mednarodno srečanje orgličarjev. Na večeru tradicijske kulture je bila večina nastopajočih iz Hrvaške, na Cvitarijadi pa so prevladovale skupine in posamezniki iz Slovenije. Organizator obeh srečanj je Združenje izvajalcev glasbe na tradicionalna glasbila Zvuci Zavičaja iz Zadra, ki se s predsednikom Draganom Brzojo na čelu trudi za vzpostavitev čvrstejših prijateljskih vezi med Slovenijo in Hrvaško. Kot posebne goste so letos k sodelovanju povabili skupino iz Slovenije – Francetove orgličarje. Pred nastopom na prvem večeru so se v slovenskih narodnih nošah sprehodili po ulicah Zadra in bili ujeti v številne fotografske objektive. Na Večeru tradicije v Zadru so v slovenskih narodnih nošah predstavili ljudsko glasbo, ki so jo zapeli ob spremljavi harmonike in orglic.

Na Cvitarijadi so Francetovi orgličarji nastopili tretjič. Zaigrali so tri pesmi: I heave a dream (ABBA), Ružo crvena

Mamicam čestitamo!

Rodile so: Kristina Erznožnik iz Železnikov Vitana, Katarina Demšar iz Martinj Vrha Filipa, Zina Prevc iz Selc Nejo in Katja Luznar iz Selc Jana.

Podatke smo s privoljenjem staršev zbrali na podlagi vlog za dodelitev prispevka ob rojstvu otroka. Seznam vseh novorojencev je tako lahko še daljši, čestitke in dobre želje pa izrekamo tudi mamicam, katerih imena tu niso zapisana.

Martina Logar, svetovalka za družbene dejavnosti, Občina Železniki

(Klapa Maslina) in Ples metuljev (Marjan Urbanija) v priredbi Olge in Jerneja Oblaka. Na zaključku so skupaj z vsemi nastopajočimi ob zvokih Olgine harmonike zapeli še Večeras je naša fešta Tomislava Ivčića. Francetovi orgličarji so na obeh prireditvah odlično promovirali in zastopali Slovenijo. Vsem so se vtisnili v spomin s celotno koreografijo, domačinom pa prav tako s predstavitvijo slovenske tradicionalne ljudske kulture kot tudi z izvedbo hrvaške skladbe Večeras je naša fešta ob koncu obeh prireditev v hrvaškem in slovenskem jeziku.

Naslednji nastop Francetovih orgličarjev je bil prvi petek v avgustu v Galeriji Muzeja Železniki, kjer so odprli razstavo slikarja Berka z naslovom Čas cvetenja v popartu in hiperrealizmu. Na povabilo Muzejskega društva so sodelovali v kulturnem programu s pesmimi, povezanimi s cvetjem. Pesmi interpretirajo s pomočjo igranja na orglice, petjem in pripovedovanjem besedila ob igranju na orglice. Berko je slišal povezanost pesmi z vsebino razstave in to vpletel v svojo predstavitev.

Prvo soboto v septembru so nastopili tudi na Puču v Martinj Vrhu na tradicionalnem srečanju borcev gorenjskih partizanskih enot. Skupaj s člani KUD France Koblar in Harmonikarskim orkestrom iz Železnikov so sooblikovali kulturni program.

Francetovi orgličarji v hrvaškem Zadru, kjer so nastopili na dveh mednarodnih kulturnih prireditvah

Francetovi orgličarji se v imenu vseh treh občin: Železniki, Gorenja vas - Poljane in Škofja Loka iskreno zahvaljujejo za povabilo vsem organizatorjem, saj to ne pomeni samo velike promocije društva in sekcije Francetovi orgličarji, pač pa promocijo obeh dolin – Poljanske in Selške ter Škofje Loke, od koder prihajajo člani skupine.

Lani pa so kljub epidemiološkim razmeram uspeli izdati svojo prvo zgoščenko z naslovom Tu smo mi doma, na kateri so pesmi, ki govorijo o prelepi Sloveniji in krajih, od koder prihajajo člani skupine. V načrtu so imeli tudi predstavitev zgoščenke, a glede na poslabšanje epidemioloških razmer to za zdaj verjetno ne bo izvedljivo.

Buče vsebujejo veliko hranil, zato jih je treba čim bolj okusno izkoristiti. S pomočjo knjige, kjer je 60 receptov, se naučimo pripravljati 9 vrst buč: cukete, patišonko, čajoto, hokaido, sweet dumpling, maslenko, blukuri, sweet mamo in muškatno bučo.

Število strani: 164 strani, 17 x 23 cm, trdo vezana

15 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Tradicija izdelovanja suhih mesnin bogati našo kulinarično ponudbo. Knjiga je namenjena vsem, ki želijo obogatiti svoja praktična znanja o pripravi mesa ter izdelovanju klobas, salam in želodcev.

Cena knjige je

12 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

Gorenjski Glas

Novo bralno sezono začeli z Ivanom Mitrevskim

Ob začetku branja za bralno značko je bilo v Osnovni šoli Železniki letos posebno slovesno, saj je učence dveh prvih razredov v Železnikih in podružnične šole v Selcih obiskal pisatelj in ilustrator Ivan Mitrevski.

MATEJA RANT, FOTO: **ARHIV ŠOLE**

Branje za bralno značko se vsako leto uradno začne 17. septembra, na dan rojstva in smrti Franceta Bevka, na katerega zato zaznamujemo dan zlatih knjig. Ob tej priložnosti nekaj slovenskih šol obiščejo slovenski avtorji. Tako so se letos v Osnovni šoli Železniki in njeni podružnici v Selcih razveselili obiska pisatelja in ilustratorja Ivana Mitrevskega.
Ponudbo Društva Bralna značka Slovenije, da jih obišče slovenski avtor, so v šoli sprejeli z navdušenjem, je priznala knjižničarka Katarina Primožič. Posebno so se razveselili, ker je bil Ivan Mitrevski pripravljen za njihove prvošolce nastopiti kar trikrat, tako da so mu z zanimanjem prisluhnili in si ogledali njegove

Ivan Mitrevski na obisku pri otrocih v 1. a.

Katarina Primožič je spomnila, da Bralna značka letos praznuje 61. rojstni dan. Veseli jo, da se Društvo Bralna značka že toliko let trudi iz mladih narediti bralce. »Oni sejejo, vsi pa potem skupaj z njimi žanjemo.«

risarske spretnosti v dveh prvih razredih na matični šoli in še na podružnični šoli v Selcih. "Ko je začel risati in zraven pripovedovati, kakšen je njegov slog risanja, je kar naenkrat vse potihnilo in otroci so ga poslušali z odprtimi usti," je razložila Katarina Primožič in dodala, da je z otroki takoj vzpostavil sproščen ter obenem pristen in iskren stik. "Na tak način jih je prav vse pritegnil k sodelovanju, da so navdušeno dvigovali roke." Katarina Primožič je spomnila, da Bralna značka letos praznuje 61. rojstni dan. Veseli jo, da se Društvo Bralna značka že toliko let trudi iz mladih narediti bralce. "Oni sejejo, vsi pa potem skupaj z njimi žanjemo." Verjame, da jim je najmlajše v njihovi šoli tudi s pomočjo Ivana Mitrevskega uspelo navdušiti za branje. "Med drugim jim je zaupal, da je tudi sam že kot otrok rad bral in da tako postaneš bralec za vse življenje."
V Društvu Bralna značka, ki deluje pod okriljem Zveze prijateljev mladine Slovenije, otroke že takoj ob vstopu v 'družino' Bralne značke obdarijo s knjigo, najbolj prizadevne, ki vsako leto opravijo bralno značko, pa obdarijo še ob zaključku s knjigo iz zbirke Zlata bralka, zlati bralec. Ob začetku branja za bralno značko so tako tudi letos med slovenske prvošolce razdelili kar 25.500 slikanic, in sicer so vsi prejeli zbirko ugank Miroslava Košute Ponikalnice z ilustracijami Suzi Bricelj. Bralna značka po podatkih Društva Bralna značka Slovenije vsako leto k branju pritegne okrog 140 tisoč bralcev oziroma okrog sedemdeset odstotkov vseh osnovnošolcev, ki berejo pod okriljem več kot sedem tisoč mentorjev. Vsako leto se tako nabere za več kot pol milijona prebranih knjig.

S pripovedovanjem ob svojih risbah je navdušil tudi učence iz 1. b.

Obiska so se razveselili še v podružnični šoli v Selcih.

V glasbeni šoli vse več učencev

V programe Glasbene šole Škofja Loka je vključenih 87 učencev iz občine Železniki.

LUKA ŽELEZNIK, POMOČNIK RAVNATELJA

V letošnjem letu se je dislocirani oddelek Glasbene šole Škofja Loka v Železnikih razširil za dodatnih šest učencev. Skupaj jih je 69. Na oddelku poučuje deset učiteljev, učenci pa na oddelku, ki deluje v prostorih Osnovne šole Železniki, obiskujejo individualni pouk glasbenih instrumentov (flavta, klarinet, trobenta, nizka trobila, kitara, klavir, saksofon). Oddelek se je letos razširil tudi za dodaten inštrument – po novem se lahko učenci pod mentorstvom učitelja Matjaža Kokalja učijo tudi igranja na diatonično harmoniko, v prihodnjem šolskem letu pa načrtujemo na oddelku v Železnikih tudi pouk tolkal. Vsi učenci obiskujejo tudi skupinski pouk predmeta nauk o glasbi, nekateri tudi pouk komorne igre in korepeticij. Starejši učenci sodelujejo v šolskih orkestrih, poleg programa glasba pa je sedem učenk vključenih tudi v program plesne pripravnice, ki poteka v Športni dvorani Železniki. Skupno je tako v programe Glasbene šole Škofja Loka vključenih 87 učencev iz občine Železniki.

Pouk na glasbeni šoli v letošnjem letu poteka v živo, načrtovani so tudi šolski nastopi. Učitelji srčno upamo na to, da ostane tako, in se veselimo priložnosti, da našim učencem prisluhnete na katerem izmed nastopov.

Trobilni trio iz oddelka v Železnikih med nastopom na Praznik glasbe. Od leve: Cene Frelih, Rožle Bogataj in Tevž Gasser. Njihov mentor je Damjan Tomažin.

Vas zanima, kako je naše telo videti od znotraj? Odgovore boste našli v knjigi, ki na poljuden način razkriva sestavo in delovanje našega telesa. Izvedeli boste kako lahko naše telo neumorno deluje vse naše življenje. Knjiga vsebuje zavihke, prosojnice in "kolo" za lažjo predstavo. Zanimivo in poučno hkrati!

Redna cena knjige je 18,50 EUR. Če knjigo kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, je cena le

14,80 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

V knjigi je veliko receptov prikazanih s fotografijami korak za korakom, z nasveti in namigi. Tu so jedi, kakršne imajo otroci najraje, od receptov, ob katerih smo odraščali že njihovi starši in stari straši, do domiselnih sodobnih receptov – za zajtrk in malico, za kosilo in večerjo, za piknik in zabavo, za sladkanje in za praznike.

Mehka vezava, 22 x 29 cm, 112 strani

4 EUR + poštnina

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si.

Če želite, da vam jo pošljemo po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Državno prvenstvo za mlade in mešane pare

Strelsko društvo Lotrič Železniki je drugi konec tedna v septembru na strelišču v Ljubljani organiziralo državno prvenstvo za mešane pare in mlajše kategorije.

BRANKO KOŠIR, STRELSKO DRUŠTVO LOTRIČ ŽELEZNIKI

Strelskemu društvu Lotrič Železniki sta bili v letošnjem letu zaupani dve veliki tekmovanji: državno prvenstvo za mlade in državno prvenstvo mešanih parov. Tekmovanje smo strelci zaradi pomanjkanja strelskih mest izvedli na centralnem strelišču v Ljubljani, kjer je na razpolago štirideset strelskih mest, opremljenih z elektronskimi tarčami.

Na državno prvenstvo mladih se je iz cele Slovenije uvrstilo 262 tekmovalcev mlajših od 18 let, med njimi je bilo tudi 13 tekmovalcev iz našega društva. Najbolj se je izkazala Iza Bratina, ki je v kategoriji mlajših deklic osvojila srebrno medaljo. Ekipno pa so bile deklice v kategoriji serijska puška z naslonom druge (Manca Benedičič, Zala Demšar in Teja Šolar). Med posameznicami je bila najboljša Manca Benedičič na 15. mestu.

Ekipa starejših dečkov s pištolo je osvojila tretje mesto. Za ekipo so streljali Žiga Tolar, Mark Mohorič in Matej Prezelj. Med posamezniki je bil Žiga Tolar sedmi.

Iza Bratina je v kategoriji mlajših deklic osvojila srebrno medaljo.

Ekipa starejših dečkov v sestavi Mark Mohorič, Žiga Tolar in Matej Prezelj je s pištolo osvojila tretje mesto.

Klemen Tomaševič in Anja Prezelj sta med pari osvojila odlično tretje mesto.

Med starejšimi dečki je bil Amadej Koblar sedmi.

Med dečki je bila ekipa na devetem mestu (Jakob Bratina, Matic Tolar in Aleš Hajdinjak), med posamezniki pa je bil Jakob Bratina sedmi.

Vsi najboljši so prejeli praktične nagrade, ki sta jih prispevali podjetji Lotrič Meroslovje in Domel. Na tekmovanju mešanih parov v streljanju z zračno pištolo je sodelovalo 13 najboljših parov iz cele Slovenije. Anja Prezelj in Klemen Tomaševič sta med pari osvojila odlično tretje mesto.

Med mešanimi pari z zračno puško je v streljanju sodelovalo 14 parov. Vesna Markelj in Branko Košir sta osvojila šesto mesto.

Posnetke finalov si lahko ogledate na spletni strani SZS.

K sodelovanju na nogometnem kampu smo povabili tudi našega nekdanjega igralca Klemena Šturma, ki je v nedavno končani sezoni osvojil naslov državnega prvaka z nogometnim klubom NŠ Mura.

Poleti smo organizirali nogometni kamp

Nogometni klub (NK) Niko Železniki nadaljuje 68-letno tradicijo organiziranega igranja nogometa v Železnikih. Vabimo k vpisu v nogometno šolo.

TOMAŽ BERTONCELJ, NK NIKO ŽELEZNIKI

Zadnji dve sezoni sta bili močno odvisni od epidemije covida-19, saj sta bili obe prekinjeni, treniranje pa je bilo omogočeno samo v skladu s predpisanimi epidemiološkimi ukrepi. Med 28. junijem in 2. julijem smo v klubu organizirali že 13. Nogometne počitnice oz. tokrat nogometni kamp, kjer smo k sodelovanju povabili tudi nekdanjega igralca Klemena Šturma, ki je v nedavno končani sezoni osvojil naslov državnega prvaka z nogometnim klubom NŠ Mura. Nogometnega kampa so se udeležili fantje in dekleta letnika od 2007 do 2015, vadba pa je potekala na nogometnem igrišču v Železnikih.

Z organizacijo nogometnega kampa želimo dvigniti zanimanje za nogomet in s tem spodbuditi vključenost otrok v šport in kasneje tudi vpis novih igralcev v klub.

Nogometnega kampa pod vodstvom naših trenerjev in vaditeljev se je udeležilo 82 otrok. Fantje in dekleta so se seznanili z nogometno igro, poleg tega so se družili in igrali ter za kratek čas odmislili telefone, računalnike. Z organizacijo nogometnega kampa v klubu želimo dvigniti zanimanje za nogomet in s tem spodbuditi vključenost otrok v šport in kasneje tudi vpis novih igralcev v klub.

Ob tej priložnosti bi se rad še enkrat zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspešni izpeljavi projekta. Posebna zahvala pa gre Klemenu Šturmu, ki si je kljub pripravam na novo sezono vzel čas in nas obiskal, ter podjetju Domel, ki nam je odstopilo prostore jedilnice. V najhujši vročini pa so nas ohladili gasilci iz Železnikov.

NK Niko Železniki vabi k vpisu vse otroke od šestega leta starosti dalje, ki imajo veselje igrati nogomet in so željni aktivno preživljati svoj prosti čas, ob tem pa se skozi igro in druženje z vrstniki učiti nogometnih veščin, da se nam pridružijo. Za več informacij lahko pišete na e-naslov nogometni.klub.ze@siol.net.

Od kope do kope

S pohodom Od kope do kope je Turistično društvo Selca nadomestilo opuščeni oglarski pohod.

ANA ŠUBIC

Turistično društvo (TD) Selca je drugo nedeljo v avgustu pripravilo prvi pohod Od kope do kope, ki je nadomestil opuščeni oglarski pohod, ki so ga v preteklosti skupaj s TD Selca pripravljali oglarji izpod Mohorja. "Ti pohodi so bili zelo dobro obiskani, zato je velika škoda, da jih že okrog deset let ni več. Namen je, da se tej in tudi drugim domačim obrtem s tem pohodom da več pozornosti. V prihodnje namreč nameravamo poleg oglarjenja prikazati tudi kakšne druge domače obrti," je napovedal predsednik TD Selca Tomaž Habjan.
Prvega pohoda Od kope do kope se je udeležilo okoli 25 pohodnikov. "Letos je bilo tudi zaradi korone težko izvesti kakšen večji pohod, zato ga tudi nismo preveč oglaševali, saj nismo vedeli, kakšni bodo pogoji izvedbe ob vseh omejitvah, ki so vsak dan drugačne," je pojasnil. Pohodniki so z izhodišča v Selcih šli do dveh kop v Topoljah. Prva kopa je bila ravno pripravljena za prižig, druga pa je bila že zložena in je čakala na zasutje. Nato so se čez Blata odpravili proti Lajšam, kjer so se na Kmetiji Pri Štihlnu okrepčali z oglarsko malico. "Po tem smo si ogledali še kopo v Lajšah, ki pa se je ravno podirala. Tako smo videli tri faze kop," je razložil Habjan.
Ker imajo v okolici veliko kop, nameravajo prihodnje leto uskladiti dogajanje med raznimi kopišči in pohod podaljšati do Zabrekev. "Pohod načrtujemo spomladi, tako da računamo, da bi v najboljšem primeru obiskovalci videli kar šest kop. Na koncu bi lahko kupili tudi oglje, sicer pa bi pohod obogatili še z raznimi razlagami, stojnicami z domačimi dobrotami in prikazi drugih obrti," je še razkril predsednik TD Selca.

»Ti pohodi so bili zelo dobro obiskani, zato je velika škoda, da jih že okrog deset let ni več. Namen je, da se tej in tudi drugim domačim obrtem s tem pohodom da več pozornosti. V prihodnje namreč nameravamo poleg oglarjenja prikazati tudi kakšne druge domače obrti.«

Pred kopo v Topoljah, ki je bila že zložena in je čakala na zasutje

Druga kopa v Topoljah je bila ravno pripravljena za prižig.

27 let tradicije
27 let tradicije
POGREBNE STORITVE
hipnos d.o.o.
051/ 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www. hipnos. si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Osmi pohod po treh tematskih poteh

Pripravili smo ga zadnjo nedeljo v septembru. Udeležilo se ga je 28 pohodnikov.

ANŽE PEGAM

V nedeljo, 26. septembra, smo člani Kulturnega in turističnega društva Vigenjc organizirali že osmi pohod po treh tematskih poteh. Ob 8.30 smo se zbrali na začetni točki na športnem igrišču v Dolenji vasi. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, saj je bilo za ta letni čas še zelo toplo in sončno. Bilo nas je 28. Med nami je bilo veliko pohodnikov, ki se pohoda udeležijo vsako leto. Prav tako pa je vsako leto tudi nekaj novih pohodnikov. Ker pot ni preveč zahtevna, je primerna tudi za osnovnošolce, ki jih je bilo tudi nekaj. Prvi del poti po Selški poljski poti je vedno bolj umirjen. Bolj zanimivo postane v starem delu Železnikov, kjer se začne Fužinarsko-kovaška pot. V naselju Racovnik so postavljene tudi table z opisom celotne poti, ki predstavlja bogato krajevno zgodovino, nad katero so mnogi presenečeni. Od plavža naprej pa pohod postane bolj razgiban, in sicer zaradi narave poti. Tudi letos je bila Geografska pot ob Sori za pohodnike najbolj zanimiva, saj večji del poteka po ozki gozdni poti mimo Suše. Pot smo po nekaj več kot 12 kilometrih in štirih urah hoje zaključili na Zalem Logu, kjer nas je čakal avtobus in nas peljal nazaj na izhodiščno točko. V Dolenji vasi smo po uspešno izpeljanem pohodu pojedli še odličen pasulj. Se vidimo naslednje leto.

Osemnajsti Pohod po Davči

S pohodniki smo se zopet podali po Zgornji Davči.

BOŽO PREZELJ

V nedeljo, 19. septembra, je Turistično društvo Davča organiziralo že 18. Pohod po Davči. Letos je pohodnike v spremenljivem vremenu vodja pohoda Božo Prezelj s pomočjo hčerke Ane Deje zopet vodil po Zgornji Davči. Zbralo se je 17 pohodnikov.

Start pohoda je bil pred muzejem turističnega društva, kjer je pohodnike najprej pogostil predsednik Krajevne skupnosti Davča Igor Kejžar, pozdravil pa jih je vodja pohoda in jim opisal traso pohoda.

Pot je pohodnike najprej vodila od Jemca po cesti mimo podružnične šole v Davči do Pagona. Nadaljevali so po gozdni poti do Zakovkarja, nato čez travnike do Jureža, mimo Pstinarja do Kravjega loma, kjer so si ogledali lokacijo, kjer je nekoč stala Jugoslovanska karavla, in pa mesto padca nemškega lovca, ki je strmoglavil med drugo svetovno vojno v borbi z angleškimi zavezniki. Pot so nadaljevali ob reki Davščici in si ogledali vse tri Davške slapove. Nato so se ustavili pri Joškovcu, kjer so jim domači postregli z okusno malico in pijačo.

Med potjo so pohodniki občudovali lepo obdelane davške domačije, se seznanili z zgodovino kraja, trenutnim življenjem v vasi in drugimi znamenitostmi. Med drugim so občudovali okoliške hribe.

Davški slapovi / Foto: Luka Šubic

Letošnjega pohoda se je udeležilo 17 pohodnikov. / Foto: Luka Šubic

Pohodniki na domačiji Jemec pred muzejem Turističnega društva Davča / Foto: Ana Deja Prezelj

Pot so nadaljevali po cesti do Pavlina, nato mimo Podgojzdarjeve domačije na Raspet in za nekaj časa prečkali rapalsko mejo in prišli do Čumarja, od koder so se spustili po gozdni poti do Davščice in nato do muzeja, kjer jih je že čakala okusna enolončnica. Pohodnike je tam tudi nagovoril predsednik turističnega društva Lojze Jelenc. V muzeju so si nato ogledali film o lanu – od bilke do platna, muzej orodja za predelavo lanu in prenovljeno zbirko o davških družinah danes in nekoč.

Pohodniki so zadovoljni in prijetno utrujeni odšli domov in obljubili, da se še vrnejo!

Prireditve v oktobru, novembru in decembru

Od petka do nedelje, od 1. do 10. 10. 2021 ▶ Bife na Bazenu Železniki

10. Igre JZR: Frtavkanje

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 9. 10. 2021 ▶ tržni prostor pri Pošti Železniki, od 8. do 12. ure

Teden podeželja na Loškem: Tržnica kmetijskih pridelkov in izdelkov v Železnikih

Javni zavod Ratitovec, Razvojna agencija Sora, T: 04 51 47 356

Sreda, 13. 10. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Ura pravljic: Nerodni dedek (Tatjana Bertoncelj)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Petek, 15. 10. 2021 ▶ Muzej Železnik, ob 17. uri

Razstava slik: EKSPANZIJA, avtorica Tady Divjak

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356

Sobota, 16. 10. 2021 ▶ Bife na Bazenu Železniki, ob 19. uri

10. Igre JZR: Turnir v pikadu

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Nedelja, 17. 10. 2019 ▶ Železniki, ob 8.30

10. Igre JZR: Orientacija za občane – taborniki

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sreda, 20. 10. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Ura pravljic: Kako je medved jelene pasel (Tatjana Šmid)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 21. 10. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Beremo z nasmehom s psom Vilijem – obvezne prijave (Nika Weiffenbach in Ambasadorji nasmeha)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 23. 10. 2021 ▶ Mladinski center Železniki, ob 19. uri

10. Igre JZR: Turnir v namiznem nogometu

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

NOVEMBER 2021

Voden ogled arheološkega najdišča Štalca

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356, 041 735 886

Sreda, 3. 11. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Delavnica za spretne prste (Saša Ambrožič)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 4. in 18. 11. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Beremo z nasmehom s psom Vilijem – obvezne prijave (Nika Weiffenbach in Ambasadorji nasmeha)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sreda, 10. 11. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Ura pravljic (Tatjana Bertoncelj)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 13. 11. 2021 ▶ Športna dvorana Železniki, ob 10. uri

10. Igre JZR: Turnir v badmintonu

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 13. 11. 2021 ▶ Športna dvorana Železniki, ob 18.30

10. Igre JZR: Turnir v taroku po selško

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sreda, 17. 11. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Ura pravljic (Tatjana Šmid)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Sobota, 20. 11. 2021 ▶ Športna dvorana Železniki, ob 15. uri

10. Igre JZR: Turnir v namiznem tenisu

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 20. 11. 2021 ▶ Bife na Bazenu Železniki, ob 19. uri

10. Igre JZR: Turnir v pikadu – dvojice

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 27. 11. 2021 ▶ "plac" pred cerkvijo sv. Antona v Železnikih, od 14. do 19. ure

27. Andrejev sejem

Turistično društvo Železniki, T: 031 876 535

Sobota, 27. 11. 2021 ▶ Športna dvorana Železniki, ob 18. uri

10. Igre JZR: Turnir v zadevanju prostih metov

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

Sobota, 27. 11. 2021 ▶ Športna dvorana Železniki, ob 19. uri

10. Igre JZR: Zaključna prireditev z razglasitvijo rezultatov in podelitvijo pokalov

Javni zavod Ratitovec, W: www.jzr.si

DECEMBER 2021

Izid 18. številke zbornika Železne niti

Muzejsko društvo Železniki, T: 04 51 47 356

Sreda, 1. 12. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Delavnica za spretne prste (Saša Ambrožič)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Četrtek, 2. 12. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Beremo z nasmehom s psom Vilijem – obvezne prijave (Nika Weiffenbach in Ambasadorji nasmeha)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

Petek in sobota, 3. in 4. 12. 2021 ▶ Muzej Železniki, od 9. do 15. ure

Ta veseli dan kulture – prost vstop v Muzej Železniki

Muzejsko društvo Železniki, Muzej Železniki – Javni zavod Ratitovec, T: 04 51 47 356

Sreda, 8. 12. 2021 ▶ Krajevna knjižnica Železniki, ob 17. uri

Ura pravljic (Tatjana Bertoncelj)

Knjižnica Železniki, T: 04 51 01 490, E: zelezniki@knjiznica-skofjaloka.si

ČREŠNIK Medvode

01/23-55-665 **www.cresnik.si**

Spodnja Senica 20, 1215 Medvode

TORI MASTER X

AKCIJA 1.270,00€

NA VOLJO V VEČ BARVAH **ODPELJETE TAKOJ!**

HITRI KREDIT BREZ POLOGA
NA OBROKE - ODOBRITEV TAKOJ

56,83€/mesec -2 leti

39,19€/mesec -3 leta

30,38€/mesec -4 leta

VELIKA PONUDBA RABLJENIH VOZIL VSEH ZNAMK

z znano zgodovino in garancijo!!

KLIKNI NA www.cresnik.si (rabljena vozila)